

Pravidlá oprávnenosti výdavkov pre IROP

prioritné osi 1, 2, 4, 6,7,8

Obsah

1	ÚVOD	2
2	OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV REALIZÁCIE PROJEKTU	3
2.1	Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov	3
2.2	Vecná oprávnenosť výdavku	6
2.3	Časová oprávnenosť výdavku	7
2.4	Územná oprávnenosť výdavkov	7
2.5	Neoprávnené výdavky	7
2.6	Projekty generujúce čisté príjmy	9
2.7	Infraštruktúra	10
2.8	Vyvolané investície	11
2.9	Nepriame výdavky	11
3	ZOZNAM OPRÁVNENÝCH VÝDAVKOV	12
3.1	Číselník výdavkov a označovanie výdavkov	12
3.2	Trieda 01 – Dlhodobý nehmotný majetok	12
3.3	Trieda 02 – Dlhodobý hmotný majetok	13
3.4	Trieda 11 - Zásoby	16
3.5	Trieda 50 - Spotreba	17
3.6	Trieda 51 - Služby	17
3.7	Trieda 52 – Osobné výdavky	21
3.8	Trieda 54 – Ostatné výdavky	21
3.9	Trieda 56 – Finančné výdavky a poplatky	22
3.10	Trieda 90 – Rezerva	22
4	PRÁVIDLÁ OPRÁVNENOSTI PRE NAJČASTEJŠIE SA VYSKYTUJÚCE SKUPINY VÝDAVKOV	23
4.1	Nehnuteľnosti	24
4.1.1	Nákup pozemkov, vecné bremená a nájom pozemkov	24
4.1.2	Nákup stavieb	25
4.2	Obstaranie stavebných prác	26
4.3	Stavebný dozor	27
4.4	Odborný autorský dohľad	27
4.5	Prípravná a projektová dokumentácia	27
4.6	Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností)	28
4.7	Finančný prenájom a operatívny prenájom	29
4.8	Osobné výdavky a cestovné náhrady	30
4.8.1	Osobné výdavky – riadenie projektu	30
4.8.2	Cestovné náhrady	34
4.9	Ostatné výdavky – externé služby (outsourcing)	36
4.10	Finančné výdavky a poplatky	37
4.11	Daň z pridanej hodnoty a iné dane	38
4.12	Informovanie a komunikácia	38
4.13	Rezerva na nepredvídané výdavky	39
5	HOSPODÁRNOSŤ VÝDAVKOV	42

1 ÚVOD

Táto príloha je neoddeliteľnou súčasťou Príručky pre žiadateľa o NFP v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu.

Cieľom týchto Pravidiel oprávnenosti výdavkov pre IROP (ďalej aj „Pravidlá OV“) je **definovať oprávnené výdavky a pravidlá oprávnenosti výdavkov pre prioritné osi 1, 2, 4, 6, 7 a 8 Integrovaného regionálneho operačného programu** (ďalej aj „IROP“) a poskytnutie informácií potrebných pre zaradenie výdavku do správnej skupiny výdavkov.

Ustanovenia týchto Pravidiel OV sú pre žiadateľa / prijímateľa záväzné, pokiaľ príslušná výzva/vyzvanie, resp. príslušné dokumenty neustanovujú inak. Pravidlá OV nenahrádzajú žiadne ustanovenia dohodnuté medzi RO/SO a prijímateľom v Zmluve o poskytnutí NFP, len ich dopĺňajú, prípadne vysvetľujú. Zároveň nenahrádzajú iné záväzné dokumenty súvisiace s prípravou a realizáciou projektov IROP ako je napr. Príručka pre žiadateľa, Príručka pre prijímateľa, Systém riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (SR EŠIF) a Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybného fondu na programové obdobie 2014 – 2020.

V Pravidlách OV sú uvádzané odkazy na legislatívu SR a EÚ. Zoznam legislatívnych predpisov EÚ a SR, ktoré sa vzťahujú k ustanoveniam týchto Pravidiel OV je uvedený v kapitole 1.1 Systému riadenia EŠIF. Skratky legislatívnych predpisov uvádzané v SR EŠIF sú použité aj v tomto dokumente.

RO IROP si vyhradzuje právo v prípade potreby informácie v týchto Pravidlách OV upraviť, doplniť alebo aktualizovať, a to najmä z dôvodu aktualizácie Systému riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (SR EŠIF) a Systému finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybného fondu na programové obdobie 2014 – 2020 (SFR), riadiacej dokumentácie RO IROP, v nadväznosti na auditné a kontrolné zistenia alebo z vlastného podnetu.

2 OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV REALIZÁCIE PROJEKTU

2.1 Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov

Pravidlá oprávnenosti výdavkov sú stanovené na vnútroštátnej úrovni v súlade s čl. 65 ods. 1 všeobecného nariadenia s ohľadom na platnú národnú legislatívu najmä zákon o rozpočtových pravidlách, zákon o účtovníctve a zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, okrem prípadov, keď sú stanovené osobitné pravidlá vo všeobecnom nariadení alebo pravidiel pre jednotlivé fondy.

Oprávnenosť výdavkov usmerňuje okrem príslušnej legislatívy SR a EÚ najmä:

- Systém riadenia EŠIF;
- Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybného fondu na programové obdobie 2014 – 2020;
- Metodický pokyn CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov;
- Metodický pokyn CKO č. 6 k pravidlám oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov;
- Metodický pokyn CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov.

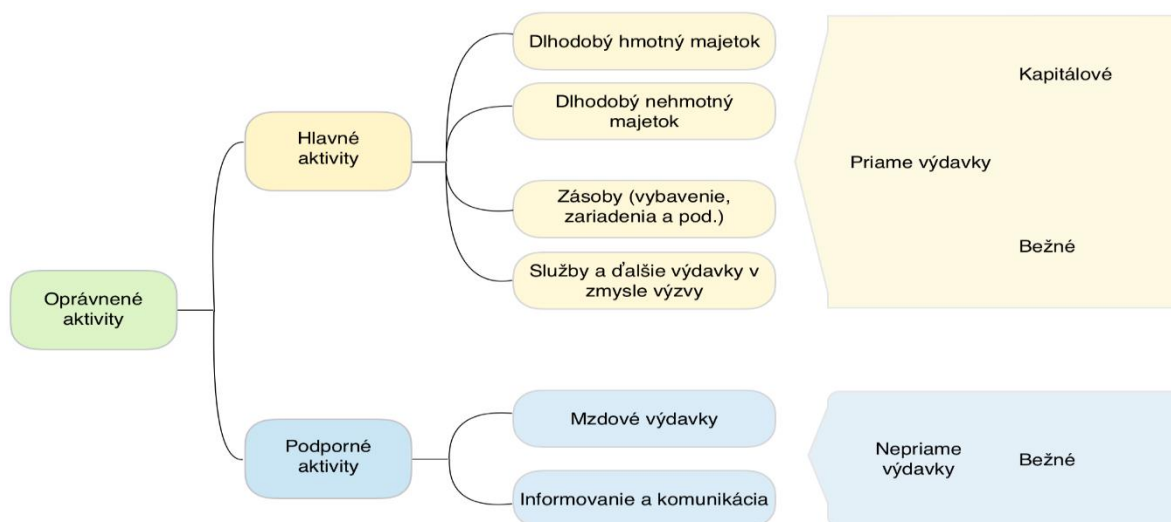
Pravidlá OV sa odvolávajú v texte na zákony, systémové dokumenty, metodické pokyny a pod. v aktuálne platnom znení resp. na zákony v znení neskorších predpisov.

Presný rozsah oprávnených a neoprávnených výdavkov bude zadefinovaný priamo vo výzve¹.

RO/SO rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoNFP, finančnej kontroly, príp. finančnej kontroly na mieste. **Za interpretáciu oprávnenosti / neoprávnenosti výdavkov v súlade s týmito Pravidlami OV zodpovedá RO.**

Výdavky projektu podľa vzťahu k aktivitám projektu

Výdavky projektu na prioritné osi 1, 2, 4 a 7 sa podľa vzťahu k hlavným aktivitám projektu delia na priame a nepriame výdavky. V prípade prioritnej osi 6 (technická pomoc) a 8 (technická pomoc – REACT-EÚ) sú všetky aktivity projektu hlavné a preto oprávnené výdavky viažuce sa na tieto aktivity sú priame. Vecné vymedzenie kategórie nepriamych výdavkov upravuje metodický pokyn CKO č. 6 k pravidlám oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov. Výdavky projektu môžu mať charakter bežných výdavkov a kapitálových

výdavkov.²

¹ Pokiaľ sa v týchto Pravidlách uvádza všeobecný pojem „výzva“, myslí sa tým, výzva na predkladanie ŽoNFP a vyzvanie na predkladanie ŽoNFP na projekty technickej pomoci.

Priame výdavky sú výdavky na uskutočnenie činností preukázateľne priamo súvisiacich s hlavnými aktivitami projektu. Tieto výdavky zahŕňajú priame bežné výdavky (napr. mzdy, cestovné výdavky a režijné výdavky, ktoré sú priradené iba danému druhu výkonu a ktorých podiel na jednotku rovnakého druhu výkonu sa dá zistiť pomocou jednoduchého delenia) a kapitálové výdavky. Priamymi výdavkami sa nefinancujú podporné aktivity projektu.

Vybrané príklady oprávnených priamych výdavkov: stavebné práce, stavebný dozor, prípravná a projektová dokumentácia, nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, nákup pozemkov, nákup budov, nákup softvéru a licencií, výdavky na vypracovanie koncepčných, strategických a realizačných dokumentov.

Nepriame výdavky majú charakter bežných výdavkov (prevádzková réžia) a slúžia na financovanie podporných aktivít projektu. Nepriame výdavky (režijné výdavky) sú také výdavky, ktoré nie sú, resp. nemôžu byť priamo priradené k niektorej z hlavných aktivít projektu. Nepriame výdavky sú oprávnenými v prípade, že vychádzajú zo skutočne vzniknutých oprávnených výdavkov súvisiacich s projektom. Nepriamymi výdavkami sú najmä výdavky, resp. ich relevantná časť na mzdové výdavky zamestnancov, ako aj výdavky na informovanie a komunikácia spojená s realizáciou projektu.

Kategórie oprávnených nepriamych výdavkov pre projekty IROP sú stanovené v [kapitole 2.9.](#) tejto príručky.

Výdavky projektu podľa ekonomickej klasifikácie

Bežné výdavky sú najmä výdavky na mzdy, platy, poistné, tovary a služby, napr. cestovné náhrady, energie, materiál určený na spotrebu, dopravné, údržbu a opravy, nájomné.

Kapitálové výdavky sú najmä výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku.

Pravidlá oprávnenosti výdavkov vyplývajúce z osobitných predpisov

Štátna pomoc/Pomoc de minimis – pravidlá oprávnenosti výdavkov upravené v tejto príručke sa vzťahujú aj na poskytovanie príspevku v rámci pravidiel štátnej pomoci/pomoci de minimis, pričom osobitné pravidlá oprávnenosti výdavkov sú zároveň upravené aj v príslušnej schéme štátnej pomoci, resp. schéme pomoci de minimis. Preto, aby bol výdavok považovaný za oprávnený, musí okrem pravidiel definovaných v tejto príručke, spĺňať zároveň podmienky oprávnenosti stanovené v príslušnej schéme (ak relevantné).

Verejné obstarávanie – predpokladom oprávnenosti výdavkov projektov IROP je, aby žiadateľ/prijímateľ v závislosti od charakteru obstarávaných služieb, tovarov a stavebných prác postupoval pri zadávaní zákaziek na dodanie tovarov, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb potrebných pre realizáciu aktivít projektu v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní³ (ďalej aj "ZVO"). Žiadateľ je taktiež povinný do 14.06.2021 (vrátane) pri verejnom obstaraní postupovať podľa príručky k procesu verejného obstarávania, ktorú vydáva RO a ktorá je zverejnená na webovom sídle www.mpsr.sk, v časti Programové obdobie 2014-2020, Programové dokumenty (<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=47&slD=67&navID2=1121>). S účinnosťou od 15.06.2021 žiadateľ postupuje podľa „Jednotnej príručky pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania“. Od 31.03.2022 je žiadateľ pri verejnom obstaraní povinný postupovať podľa „Jednotnej príručky pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania“ verzia 2, ktorú vydáva MIRRI (CKO) a ktorá je zverejnená webovom sídle <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/>

Žiadateľ môže zrealizovať VO aj pred podaním žiadosti o NFP, resp. počas procesu konania o žiadosti o NFP (s podmienkou splnenia časovej oprávnenosti výdavku – [kapitola 2.3](#)). Dokumentácia z VO bude potom predmetom kontroly VO až po uzatvorení Zmluvy o NFP.

²§ 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³ do 17.04.2016 zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, od 18.04.2016 zákon č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Finančná kontrola verejného obstarávania, ktorej predmetom je postup zadávania zákazky, preukázateľne začatý do 17. apríla 2016, sa vykoná podľa Systému riadenia EŠIF, verzia 3 a MP CKO č. 14 k zadávaniu zákaziek v hodnote nad 5 000 EUR v znení verzie č. 2.

Pri predkladaní dokumentácie z verejného obstarávania na finančnú kontrolu na RO/SO postupuje prijímateľ spôsobom uvedeným v **Príručke pre prijímateľa** v platnom znení, ktorá je zverejnená na webovom sídle RO pre IROP www.mpsr.sk.

Hotovostné platby - v zmysle § 2 zákona č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti sa platbou v hotovosti rozumie odovzdanie bankoviek alebo mincí v hotovosti v mene euro alebo bankoviek alebo mincí v hotovosti v inej mene odovzdávajúcim a prijatie tejto hotovosti príjemcom⁴.

Hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku, nie sú oprávnené. V prípade úhrad spotrebného materiálu sú výdavky uhrádzané v hotovosti oprávnené, ak hotovostné platby jednotlivito neprekročia sumu **500 EUR**, pričom maximálna hodnota realizovaných úhrad v hotovosti v jednom mesiaci nepresiahne **1 500 EUR**.

Podľa § 4 zákona o obmedzení platieb v hotovosti pri právnických osobách a fyzických osobách - podnikateľoch sa zakazuje platba v hotovosti, ktorej hodnota prevyšuje 5 000 EUR.

Platba platobnou kartou vydanou k účtu prijímateľa nie je hotovostnou platbou.

⁴ Pre účely tejto Príručky sa odovzdávajúcim rozumie prijímateľ a príjemcom sa rozumie dodávateľ.

2.2 Vecná oprávnenosť výdavku

Z vecného hľadiska musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napr. zákon o rozpočtových pravidlách, ZVO⁵, zákon o štátnej pomoci, zákonník práce⁶, zákon o účtovníctve, zákon o DPH, zákon o štátnej službe⁷, zákon o výkone práce vo verejnom záujme⁸, zákon o účtovníctve, zákon o štátnej pokladnici⁹, zákon o dani z pridanej hodnoty¹⁰, zákon o dani z príjmov¹¹, zákon o finančnej kontrole a audite¹², zákon o správe majetku štátu¹³);
- b) výdavok je vynaložený na projekt (existencia priameho spojenia s projektom) schválený RO/SO a realizovaný v zmysle podmienok výzvy, podmienok schémy štátnej pomoci / pomoci de minimis, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť výzvy (ak relevantné), podmienok zmluvy o NFP;
- c) výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami IROP na oprávnené aktivity, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu, sú plne v súlade s cieľmi projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;
- d) výdavok je primeraný¹⁴, t.j. zodpovedá obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedá potrebám projektu;
- e) výdavok spĺňa zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, vrátane zásady riadneho finančného hospodárenia podľa čl. 33 nariadenia č. 2018/1046;
- f) výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné a musia byť doložené účtovnými dokladmi, ktoré sú riadne evidované u prijímateľa v súlade s platnou legislatívou; výdavok je preukázaný faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty, ktoré sú riadne evidované v účtovníctve prijímateľa v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a zmluvou o NFP. Preukázanie výdavkov faktúrami alebo účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa nevzťahuje na výdavky vykazované zjednodušeným spôsobom vykazovania a na úhradu preddavkových platieb. Výdavky musia byť uhradené prijímateľom a ich uhradenie musí byť doložené najneskôr pred ich predložením na RO/SO¹⁵ (s výnimkou odpisov a vecných príspevkov);
- g) výdavky súvisiace s preddavkovou platbou spĺňajú podmienky uvedené v písm. a) - e) tohto odseku vrátane časovej a územnej oprávnenosti výdavku, ako aj pravidlá oprávnenosti v súvislosti s preddavkovými platbami uvedenými v systéme riadenia EŠIF. Preddavkovou platbou sa rozumie úhrada finančných prostriedkov zo strany prijímateľa v prospech dodávateľa vopred, t. j. pred dodaním dohodnutých tovarov/ poskytnutím služieb alebo vykonaním stavebných prác; v bežnej obchodnej praxi sa používa aj pojem „záloha alebo preddavok“ a pre doklad, na základe ktorého sa úhrada realizuje sa používa aj pojem „zálohová faktúra alebo preddavková faktúra. Preddavková platba sa vzťahuje na obchodné vzťahy medzi prijímateľom a dodávateľom, pričom samotný systém platieb na úrovni RO/SO – prijímateľ, t. j. predfinancovanie, zálohové platby, refundácia týmto nie je dotknutý a preddavkové

⁵ Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, alebo zákon č. 345/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (podľa toho, v režime ktorého zákona sa verené obstarávanie uskutočňuje).

⁶ Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov

⁷ Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁸ Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

⁹ Zákon č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

¹⁰ Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

¹¹ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

¹² Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹³ Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov

¹⁴ RO/SO je oprávnený posudzovať časový a územný aspekt výdavku vo vzťahu k jednotlivým vykonávaným procesom (napr. pri kontrole VO, kontrole ŽoP). Z hľadiska územného aspektu RO/SO prihliada na predmet výdavku (napr. tovar alebo služba) a jeho povahu „obchodovateľnosti“ z hľadiska územia (napr. kúpa technológie alebo nájom nehnuteľnosti).

¹⁵ Uvedené sa aplikuje primerane aj na poskytnutie zálohovej platby a poskytnutie predfinancovania.

platby je možné využiť v rámci každého systému financovania. Preddavkovou platbou sa nefinancujú podporné aktivity projektu.

V zmysle čl. 65 ods. 11 všeobecného nariadenia na jeden projekt možno udeliť príspevok z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých OP a z iných nástrojov EÚ v prípade, keď výdavky vykázané v žiadosti o platbu z jedného z EŠIF nie sú vykázané v rámci podpory z iného fondu alebo nástroja EÚ, ani podpory z rovnakého fondu v rámci iného OP. Suma výdavkov, ktorá sa má zahrnúť do žiadosti o platbu z EŠIF, sa môže vypočítať pre každý EŠIF a pre dotknutý operačný program alebo operačné programy na pomernom základe v súlade s dokumentom, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory.

2.3 Časová oprávnenosť výdavku

Výdavok musí skutočne vzniknúť a byť uhradený prijímateľom **medzi 1. januárom 2014 a 31. decembrom 2023**, pokiaľ v príslušnej výzve nie je stanovené inak, alebo pokiaľ sa výdavok netýka zmeny a doplnenia operačného programu. V prípade výdavkov v rámci výziev iniciatívy REACT-EÚ musí výdavok vzniknúť a byť uhradený prijímateľom **od 1. februára 2020**.

Podpora z EŠIF sa neudelí na projekty, ktoré boli fyzicky ukončené alebo sa plne realizovali ešte pred predložením ŽoNFP bez ohľadu na to, či prijímateľ uhradil všetky súvisiace platby. Podpora z EŠIF sa môže udeliť na projekty, ktoré boli fyzicky ukončené alebo sa plne realizovali ešte pred predložením ŽoNFP v prípade, ak sa prostredníctvom nich podporujú kapacity reakcie (opatrenia v reakcii) na krízu v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 a projekty predkladané v rámci výziev iniciatívy REACT-EÚ¹⁶. Takéto projekty môžu byť zároveň schválené aj pred schválením zmeneného OP¹⁷ (v ktorom sú doplnené aktivity/výdavky, podporujúce kapacity reakcie (opatrenia v reakcii) na krízu v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19). V prípade, ak RO umožní realizáciu projektu pred predložením ŽoNFP, predbežne posúdi v rámci konania o ŽoNFP, na základe popisu vzniknutých výdavkov v ŽoNFP, ich oprávnenosť. Uvedené sa netýka poskytovania podpory z EŠIF v súlade s pravidlami štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci. V tomto prípade sa postupuje v súlade s legislatívou EÚ v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

V prípade zmeny a doplnenia operačného programu sú výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými z dôvodu zmeny a doplnenia OP, oprávnené len odo dňa predloženia žiadosti o zmenu a doplnenie EK, alebo v prípade zmeny prvkov operačného programu, na ktoré sa nevzťahuje rozhodnutie Komisie, odo dňa nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o zmene programu.

2.4 Územná oprávnenosť výdavkov

Oprávnenosť miesta realizácie projektu je uvedená v kapitole 2.4 Oprávnenosť miesta realizácie projektu Príručky pre žiadateľa.

2.5 Neoprávnené výdavky

Na príspevok z EŠIF nie sú vo všeobecnosti¹⁸ oprávnené tieto výdavky:

- a) úroky z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov;
- b) kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku vo výške presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov na príslušný projekt. V prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, obmedzenie zvyšuje na 15 %;

¹⁶ V rámci výziev iniciatívy REACT-EÚ, žiadateľ môže ukončiť fyzickú realizáciu všetkých oprávnených aktivít projektu a môže uhradiť všetky súvisiace platby aj pred predložením ŽoNFP na RO/SO za predpokladu, že realizácia všetkých oprávnených aktivít projektu začala od 1. februára 2020.

¹⁷ RO zabezpečí súlad názvu nových typov aktivít v OP s typmi aktivít, ktoré boli použité v takýchto výzvach, príp. zabezpečí aj súlad výdavkov v prípade, ak sú v OP špecifikované.

¹⁸ Bližšia definícia oprávnených /neoprávnených výdavkov (ak relevantné) je uvedená v konkrétnej výzve.

- c) DPH okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy SR.

Z prostriedkov EFRR sa nepodporujú:

- a) investície, ktorých cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe 1 k smernici 2003/87/ES ;
- b) podniky v ťažkostiach vymedzené v právnych predpisoch EÚ o štátnej pomoci; podniky, ktoré sú prijímateľmi podpory v súlade s dočasným rámcom pre opatrenia štátnej pomoci¹⁹ alebo s nariadeniami Komisie (EÚ) č. 1407/2013, sa na účely tohto bodu nepovažujú za podniky v ťažkostiach
- c) investície do infraštruktúry letísk pokiaľ nesúvisia s ochranou životného prostredia alebo nie sú sprevádzané nevyhnutnými investíciami na zmiernenie alebo zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie.

Presný zoznam neoprávnených výdavkov pre EFRR je uvedený v čl. 3 nariadenia o EFRR. **Neoprávnené výdavky uvedené vo vyššie uvedených odsekoch bude poskytovateľ vždy považovať za neoprávnené bez ohľadu na ich vzťah k cieľom a charakteru projektu.**

Nižšie uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný (konečný) zoznam neoprávnených výdavkov. Poskytovateľ nemôže, vzhľadom na rozmanitosť aktivít realizovaných v rámci prioritných osí IROP identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektov vzniknúť. Špecifický zoznam oprávnených ako aj iných neoprávnených výdavkov sa nachádza v príslušnej výzve. Všeobecne platí, že všetky výdavky musia mať priamu väzbu na dosiahnutie cieľov projektu, v opačnom prípade budú považované za neoprávnené.

Vo všeobecnosti sa za neoprávnené považujú nasledovné výdavky²⁰:

1. výdavky, ktoré nespĺňajú kritériá vecnej oprávnenosti, časovej oprávnenosti a územnej oprávnenosti;
2. výdavky, ktoré nie je možné zaradiť medzi oprávnené v zmysle číselníka oprávnených výdavkov;
3. výdavky, ktoré nespĺňajú kritériá hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti;
4. výdavky, ktoré neboli obstarané v zmysle ZVO (vzťahuje sa na výdavky, ktoré budú realizované dodávateľsky (uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovarov, poskytnutie služieb, atď.);
5. hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku;
6. výdavky hradené v hotovosti, pri ktorej hodnota úhrady prevyšuje 5 000 EUR;
7. akákoľvek časť výdavkov, ktorou by sa prekročila maximálna intenzita pomoci, alebo stanovené finančné limity a benchmarky;
8. nákup pozemkov vo výške nad 10% celkových oprávnených výdavkov projektu (alebo pri nedodržaní kumulatívneho percentuálneho limitu na nákup nehnuteľností v rámci projektu), resp. nad 15% v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy;
9. výdavky na opravu a údržbu;
10. pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení a technológií;
11. revízie a kontroly zariadení, technické prehliadky, funkčné skúšky, garančné a emisné merania ak nie sú súčasťou zmluvy o dielo, ale sú obstarávané samostatne;
12. vedľajšie rozpočtové náklady (VRN) okrem výdavkov na zriadenia staveniska a projektovú dokumentáciu;
13. rezerva na nepredvídateľné výdavky súvisiace s nadobudnutím technologických a technických zariadení;
14. štúdie, ktoré vedú k vypracovaniu štátnej expertízy;

¹⁹ Oznámenie Komisie - Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (2020/C 91 I/01) a z neho aj vyplývajúca oprávnenosť pre podniky v ťažkostiach vymedzená Nariadením Komisie (EÚ) 2020/972 z 2. júla 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1407/2013, pokiaľ ide o predĺženie jeho platnosti, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 651/2014, pokiaľ ide o predĺženie jeho platnosti a príslušné úpravy.

²⁰ V prípade projektov technickej pomoci a finančných nástrojov, ak to určuje príslušné vyzvanie, môžu byť niektoré prevádzkové výdavky, finančné výdavky a poplatky považované za oprávnené.

15. akreditácie, reakreditácie;
16. prevádzkové výdavky bezprostredne súvisiace s realizáciou hlavných aktivít projektu (napr. výdavky na energiu, vodné a stočné, pohonné hmoty a iné);
17. prevádzkové výdavky súvisiace s riadením projektu (režijné výdavky ako napr. výdavky na telefón, fax, internet, upratovanie, občerstvenie, nákup spotrebného materiálu a tovaru pre riadenie projektu);
18. správne poplatky, ktoré nie sú pre realizáciu projektu nevyhnutné a nemajú priamu väzbu na projekt;
19. výdavky na poistenie majetku nadobudnutého v súvislosti s realizáciou projektu;
20. poplatky za zriadenie a vedenie bankového účtu v súvislosti s realizáciou projektu;
21. bankové poplatky;
22. daňové poplatky a dovozné prirážky;
23. poplatky za poštovné a telekomunikačné služby;
24. výdavky na nákup použitého zariadenia;
25. výdavky na právne služby prijímateľa voči poskytovateľovi (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska);
26. sankčné poplatky, pokuty²¹ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
27. manká, škody (napr. škody spôsobené počas výstavby na cudzom majetku) a dlhy;
28. nesplatené dlžné úroky z úverov a pôžičiek²²;
29. dary;
30. územné vplyvy;
31. položky financované z iných finančných zdrojov (Envirofond, Recyklačný fond);
32. DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
33. priame dane (napr. daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.);
34. iné výdavky priamo nesúvisiace s projektom.

2.6 Projekty generujúce čisté príjmy

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem či už počas realizácie projektu, alebo po jeho ukončení, je potrebné celkové oprávnené výdavky projektu znížiť o čisté príjmy²³, aby bola zabezpečená primeraná výška pomoci (t.j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu). Uvedená primeraná výška pomoci predstavuje tzv. „medzeru vo financovaní“, ktorá vzniká, ak čistý príjem za príslušné obdobie nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky projektu.

Vzhľadom na uvedené platí, že oprávnené výdavky na projekty vytvárajúce príjmy neprevýšia súčasnú hodnotu investičných výdavkov, po odpočítaní súčasnej hodnoty čistého príjmu z investície za stanovené obdobie. Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa prideliť pomerne k oprávneným a neoprávneným častiam investičných výdavkov.

Projekty vytvárajúce príjem sú projekty, ktoré zahŕňajú:

- investíciu do infraštruktúry, ktorej používanie je spoplatnené a priamo uhradené užívateľmi, alebo
- predaj alebo prenájom pozemkov alebo budov, alebo
- poskytovanie služieb za poplatok.

V podmienkach IROP sa, z hľadiska povinností žiadateľa/prijímateľa viazujúcich sa na výpočet a monitorovanie čistých príjmov, rozlišujú tri skupiny projektov vytvárajúce čistý príjem:

²¹ Takýmito výdavkami sú napr. pokuty (napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“) a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

²² Týmto nie je dotknuté ustanovenie čl. 69 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia.

²³ Čistými príjmami sa rozumejú príjmy projektu po odpočítaní všetkých prevádzkových výdavkov a výdavkov na náhradu zariadenia s krátkou životnosťou, ktoré vzniknú v priebehu príslušného obdobia. Úspory prevádzkových nákladov, ktoré vznikli počas projektu, sa považujú za čistý príjem, ak nie sú kompenzované rovnocenným znížením prevádzkových dotácií.

- a) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia²⁴**, t. j. počas obdobia realizácie projektu, ako aj obdobia po jeho ukončení, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **vyššie ako 1 000 000 EUR** (v zmysle čl. 61 všeobecného nariadenia) - žiadateľ predkladá finančnú analýzu projektu za referenčné obdobie a/alebo CBA, na základe ktorej sa príjmy odpočítajú vopred;
- b) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **rovné, alebo nižšie ako 1 000 000 EUR a zároveň vyššie ako 100 000 EUR** (v zmysle čl. 65, ods. 8 všeobecného nariadenia) – žiadateľ pri ukončení realizácie aktivít projektu predkladá zjednodušenú finančnú analýzu projektu; v záverečnej žiadosti o platbu sa COV znižia o čisté príjmy vytvorené počas realizácie projektu;
- c) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **rovné, alebo nižšie ako 100 000 EUR** – žiadateľ pri ukončení realizácie aktivít projektu predkladá zjednodušenú finančnú analýzu projektu.

Povinnosť zohľadnenia čistých príjmov pri stanovení výšky pomoci sa **nevzťahuje na projekty**:

- ktoré negenerujú príjmy (napr. aktivity realizované vo verejnom záujme);
- na ktoré sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci (s výnimkou špecifických prípadov, kedy to priamo vyplýva z uplatniteľných pravidiel štátnej pomoci/pomoci de minimis);
- ktoré sú podporené z finančných nástrojov²⁵.

2.7 Infraštruktúra

Všeobecné nariadenie a nariadenia vzťahujúce sa na jednotlivé fondy nedefinujú pojem „infraštruktúra“ ani „zariadenie“. Nakoľko v týchto nariadeniach absentuje ich definícia, pojmy „infraštruktúra“ alebo „zariadenie“ majú byť interpretované v súlade s všeobecnými princípmi práva a tiež s ohľadom na definície zaužívané v rámci kohéznej politiky v predchádzajúcich programových obdobiach.

Pojem „infraštruktúra“ predstavuje hmotný majetok trvalej povahy, ktorý spĺňa nasledovné podmienky:

1. má nehnuteľný (nepohyblivý) charakter (je buď trvale spojený so zemou alebo s majetkom, ktorý je trvale spojený so zemou, v tomto prípade stráca svoju identitu prostredníctvom spojenia a stáva sa súčasťou nehnuteľného majetku s ktorým je spojený);
2. za normálnych podmienok použitia (vrátane primeranej starostlivosti a údržby) má neobmedzenú dobu použitia, resp. jej technická životnosť podstatne prekračuje ekonomickú životnosť prvkov, z ktorých sa skladá;
3. aj napriek používaniu si uchováva pôvodný tvar a vzhľad.

Za infraštruktúru sa nepovažuje zariadenie. Zariadenie je hmotným majetkom s viac či menej trvalým charakterom (nespadajú sem pozemky, budovy alebo vylepšenia týkajúce sa budov) a ktorý je opodstatnený pri realizácii projektov. Položka zariadenia je pohyblivá alebo pevná jednotka nábytku alebo vybavenia, nástroj, stroj, náradie, alebo súbor častí, ktoré spĺňajú všetky nasledovné podmienky:

- za normálnych podmienok použitia, vrátane primeranej starostlivosti a údržby, majú predpokladanú dobu životnosti dlhšiu ako jeden rok;
- zachováva si svoj pôvodný tvar a vzhľad aj po použití;

²⁴ Obdobie odrážajúce ekonomickú životnosť investície, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby zahrnulo jej pravdepodobné dlhodobé dopady. Pre jednotlivé sektory, resp. subsektory podpory v rámci IROP sa uplatňujú tieto referenčné obdobia:

- pozemné komunikácie: 25 -30 rokov,
- odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd/zásobovanie pitnou vodou: 30 rokov,
- odpadové hospodárstvo: 25 - 30 rokov,
- ostatné sektory: 10 - 15 rokov.

²⁵ Návrtná forma pomoci, ktorá je poskytovaná na podporu investícií, od ktorých sa očakáva, že budú finančne životaschopné, ale nemajú zabezpečené dostatočné financovanie z trhových zdrojov.

- ak je zariadenie poškodené alebo niektoré jeho časti sú stratené alebo opotrebované, môže byť vhodnejšie ho opraviť než nahradiť úplne novým zariadením²⁶ ;
- nestráca svoju identitu ani v prípade ak je zabudované do inej alebo zložitejšej jednotky.

Nehmotný majetok (majetok nemateriálnej povahy) ako je napríklad software, IT systémy nespadá do definície infraštruktúry.

2.8 Vyvolané investície

Vyvolaná investícia je obstaranie majetku alebo služby, pričom tento majetok alebo službu účtovná jednotka nebude používať, ale náklady na obstaranie jej vznikli buď podľa osobitného predpisu, alebo zo zmluvy v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku.

Oprávnenosť výdavkov vynaložených na vyvolané investície **posudzuje RO/SO individuálne**. Minimálne predpoklady pre oprávnenosť výdavkov na vyvolané investície predstavuje splnenie všeobecných podmienok uvedených v kapitole 2.3, preukázanie priameho vzťahu k projektu a nevyhnutnosť vyvolaných investícií pre realizáciu projektu.

2.9 Nepriame výdavky

Oprávnenými nepriamymi výdavkami²⁷ sú:

- a) osobné výdavky prijímateľa, ktoré súvisia s výkonom činností:
 - a. prípravy projektu (ŽoNFP, technická dokumentácia, atď.);
 - b. verejného obstarávania, prieskumu trhu (komplexné zabezpečenie agendy verejného obstarávania);
 - c. riadenia projektu (riadenie projektového tímu, rizík, koordinácia pokroku projektu, koordinácia realizácie projektu s RO/SO a dodávateľom, monitorovanie projektu, zabezpečenie aktivít v rámci informovania a komunikácie);
 - d. riadenia investičnej činnosti (priebežné riadenie investičných prác, kontrola súladu projektovej dokumentácie a realizovaného diela, monitorovanie priebehu stavebných prác, posudzovanie a vyhodnocovanie zmenových konaní, nákladov navyše resp. dodatkov k zmluve o dielo, vypracovanie žiadosti o zmenu projektu);
 - e. finančné riadenie projektu (priebežné finančné riadenie projektu, vyhodnocovanie finančného pokroku, vyhodnocovanie plnenia rozpočtu, spracovanie ŽoP, účtovníctvo);
- b) informovanie a komunikácia spojená s realizáciou projektu
 - c) výdavky na poradenstvo – napr. spracovanie CBA, technické a finančné odborné posudky, štúdie, pokiaľ sú vynaložené v priamej súvislosti s projektom, okrem výdavkov na poradenstvo k súdnemu konaniu a právnym sporom.

Neoprávnenými nepriamymi výdavkami sú výdavky na externé riadenie projektu.

V rámci jedného projektu **nie je možné na tú istú činnosť kombinovať osobné výdavky prijímateľa s externými službami**.

Limity pre nepriame výdavky sú uvedené v prílohe č. 2.b. Nepriame výdavky nad stanovený limit sa považujú za neoprávnené výdavky. Celková oprávnená výška nepriamych výdavkov za celé obdobie realizácie projektu sa prepočíta v záverečnej žiadosti o platbu.

²⁶ Skutočnosť, že nové elektrické spotrebiče často nie sú opraviteľné alebo sú naprogramované tak, aby zlyhali po nejakej dobe, nespochybňuje, že sa jedná o zariadenie

²⁷ V prípade aplikovania štátnej pomoci je potrebné brať do úvahy aj pravidlá oprávnenosti vymedzené v príslušnej legislatíve upravujúcu predmetnú oblasť (napr. podľa čl. 31 nariadenia č. 651/2014 o skupinových výnimkách financovanie pomoci na vzdelávanie, ktoré podniky uskutočňujú s cieľom splniť povinné vnútroštátne vzdelávacie normy, nie je oprávnené). Zároveň týmto nie je dotknuté právo RO/SO určité výdavky definovať ako neoprávnené, na základe účelu a potrieb IROP, prípadne záväzkov RO/SO prijatých v rámci auditných misií.

3 ZOZNAM OPRÁVNENÝCH VÝDAVKOV

3.1 Číselník výdavkov a označovanie výdavkov

Číselník oprávnených výdavkov je súčasťou ITMS2014+ a spravuje ho Centrálny koordinačný orgán (ďalej len „CKO“) v spolupráci s RO pre IROP.

Vecné vymedzenie výdavkov vrátane ich špecifikácií vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania.

Skupiny oprávnených výdavkov uvedené v číselníku oprávnených výdavkov slúžia na základné rozdelenie výdavkov projektu podľa ich charakteru a vzniku v rámci realizácie aktivít projektu. Skupiny oprávnených výdavkov sú používané žiadateľom pri vypracovaní ŽoNFP a prijímateľom pri príprave ŽoP.

Oprávnené výdavky uvedené v podkapitolách tejto kapitoly uvádzajú všeobecný prehľad oprávnených výdavkov IROP a nie sú automaticky oprávnené pre všetky projekty. Oprávnené výdavky v tomto dokumente sú rozpracované do úrovne prioritných osí. Vzhľadom na rôznorodosť výdavkov v rámci prioritných osí IROP sú vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ vyzvaní na predloženie projektu TP bližšie špecifikované oprávnené výdavky pre konkrétnu výzvu/vyzvanie. Žiadateľ vypracováva ŽoNFP tak, aby každý výdavok plánovaný v danom projekte bol jednoznačne a správne zaradený do príslušnej skupiny oprávnených výdavkov.

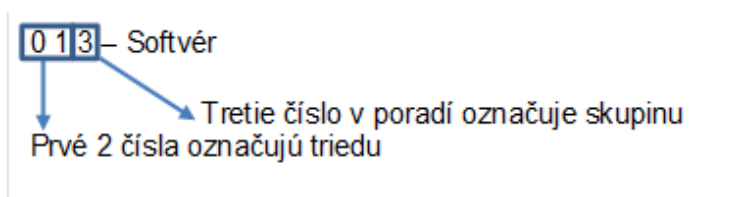
Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, **nekopíruje ju**. Výstupy z účtovníctva jednotlivých účtovných jednotiek - žiadateľov teda **nemusia byť totožné** so zaradením nákladov/výdavkov do tried a skupín tak, ako to určuje tento číselník.

Číselník oprávnených výdavkov s dole uvedenými triedami a skupinami tvorí súčasť ITMS 2014+.

Členenie číselníka oprávnených výdavkov je nasledovné:

- a) trieda – vecné vymedzenie výdavku;
- b) skupina – špecifikácia výdavku v rámci danej triedy;
- c) druh – ide o definovanie výdavku, pričom druh oprávneného výdavku je kategorizovaný v rámci triedy a skupiny oprávnených výdavkov. Druh výdavku neobsahuje kód.

Štruktúra číselníka oprávnených výdavkov je nasledovná:

3.2 Trieda 01 – Dlhodobý nehmotný majetok

Vecné vymedzenie

Dlhodobým nehmotným majetkom²⁸ sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma podľa osobitného predpisu²⁹ a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume

²⁸Vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

²⁹ Zákon 595/2003 Z.z. o dani z príjmov

podľa osobitného predpisu³⁰ alebo je nižšie, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého nehmotného majetku, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok.

Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu³¹ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého nehmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov **51 – Služby**.

Do triedy oprávnených výdavkov 01 sa zaraďujú najmä nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti, softvér, oceneľné práva (napr. licencie, know-how, autorské práva, obchodné značky, ochranné známky, predmety priemyselných práv), územné plány.

Ako dlhodobý nehmotný majetok sa nevykazujú: výdavky na školenia a semináre, marketingové a podobné štúdie, prieskum trhu, poradenstvo, odborné posudky, získanie noriem a certifikátov, napríklad ako sú ISO normy, prípravu a zábeh výkonov, reklamu, uvedenie výrobkov na trh, reštrukturalizáciu a reorganizáciu podniku alebo jeho časti, na rozšírenie výroby, ako aj ostatné náklady podobného charakteru.

Skupiny oprávnených výdavkov triedy 01

013 - Softvér - ak nie je súčasťou dodávateľskej zmluvy na uskutočnenie stavebných prác a/alebo ak je kúpený samostatne a nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia

- Nákup softvéru – výdavky na obstaranie softvéru vrátane výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru - napr. multilicencie, skupinové licencie, atď.;
- Modernizácia softvéru - napr. upgrade (pridávanie nových funkcionalít zhodnocujúcich softvér).

014 - Oceneľné práva - výsledky tvorivej duševnej činnosti, ktoré boli obstarané za úhradu (vynálezy, licencie, ochranné známky, autorské práva, know-how), užívacie práva, právo prechodu cez pozemok, predmety priemyselných práv a iné výsledky tvorivej duševnej činnosti, ak sa obstarali za odplatu, napríklad kúpou, výmenou alebo nepeňažným vkladom. Do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú napr. nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- Nákup licencií - výdavky na obstaranie licencií, autorských práv a patentov, okrem výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru, ktoré sa triedia na podpoložke 711003.

019 - Ostatný dlhodobý nehmotný majetok – dlhodobý nehmotný majetok, ktorý nepatrí do žiadnej z vyššie uvedených skupín

- Nákup ostatných nehmotných aktív (napr. územné plány, web stránky, vecné bremená), ak spĺňajú kritériá obstarania dlhodobého nehmotného majetku z kapitálových výdavkov).

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
013 Softvér	711003 Nákup softvéru	X	X	X	X	X	X
	718006 Modernizácia softvéru	X	X	X	X	X	X
014 Oceneľné práva	711004 Nákup licencií	X	X	X	X	X	X
019 Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	711005 Nákup ostatných nehmotných aktív	X	X	X	X	X	X

3.3 Trieda 02 – Dlhodobý hmotný majetok

Vecné vymedzenie

V triede dlhodobého hmotného majetku³² sa vykazujú:

³⁰Zákon 595/2003 Z.z. o dani z príjmov.

³¹Zákon 595/2003 Z.z. o dani z príjmov.

³²Vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého hmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

- a) pozemky, stavby, byty a nebytové priestory;
- b) samostatné hnuteľné veci s výnimkou nehnuteľných vecí uvedených v písmene a) a súbory hnuteľných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok a v ocenení vyššom ako je suma ustanovená v osobitnom predpise³³.

Hmotný majetok uvedený v písm. b), ktorého ocenenie sa rovná alebo je nižšie ako suma ustanovená osobitným predpisom, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého hmotného majetku, ak prevádzkovo-technické funkcie (doba použiteľnosti) sú dlhšie ako jeden rok.

Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu³⁴ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého hmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov 11 – Zásoby.

Ako dlhodobý hmotný majetok sa nevykazujú: Kurzové rozdiely, penále, pokuty, výdavky na prípravu zamestnancov pre budované prevádzky a zariadenia, výdavky na biologickú rekultiváciu, výdavky súvisiace s prípravou a zabezpečením výstavby, ktoré vznikli po uvedení obstarávaného hmotného majetku do používania, výdavky na opravy a udržiavanie dlhodobého hmotného majetku.

Skupiny oprávnených výdavkov triedy 02

021 – Stavby

- Stavebné práce: realizácia nových stavieb, rekonštrukcia a modernizácia stavieb, prístavby, nadstavby, stavebné úpravy (stavebné objekty, prevádzkové súbory, zriadenie staveniska) podľa špecifikácie;
- Nákup stavieb: nákup budov, objektov alebo ich častí vrátane takých, ktoré sú určené na likvidáciu (napr. v súvislosti s výstavbou iných nevyhnutných stavebných objektov).
- Prípravná a projektová dokumentácia - vypracovanie projektovej dokumentácie vrátane zmien, variantných riešení a doplnkov (pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie, realizačná dokumentácia, dokumentácia skutočného vyhotovenia stavby, porealizačné geodetické zameranie); prieskumné práce (geologický prieskum, hydrotechnické posúdenie, dendrologický posudok a iné) potrebné na spracovanie projektu; zameriavacie práce (vytyčenie stavby, zameranie súčasného stavu stavby a iné); manipulačné a prevádzkové poriadky; plán organizácie výstavby vrátane projektu dopravného značenia.;
- Stavebný dozor;
- Odborný autorský dohľad.

022 - Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí - majú samostatné technicko-ekonomické určenie a ich ocenenie je vyššie ako 1 700 €, doba použiteľnosti dlhšia ako 1 rok (napr. výrobné zariadenia, zariadenia a predmety slúžiace na poskytovanie služieb, účelové predmety a iné zariadenia, ktoré s budovou alebo stavbou netvoria jeden funkčný celok, aj keď je s ňou pevne spojené).

- Nákup interiérového vybavenia;
- Nákup a modernizácia výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva;
- Nákup a modernizácia telekomunikačnej techniky;
- Nákup a modernizácia prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia (napr. v súvislosti s kontrolou a dozorom nad premávkou, meracie a monitorovacie technické prostriedky/zariadenia vrátane prvého zaškolenia obsluhy, ak verejné obstarávanie je realizované samostatne mimo stavebných prác);
- Modernizácia komunikačnej infraštruktúry.

023 - Dopravné prostriedky

- Nákup, alebo prenájom osobných automobilov;

³³Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov (t.j. 1.700,- EUR podľa aktuálneho znenia)

³⁴Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov.

- Nákup, alebo prenájom špeciálnych automobilov s príslušenstvom bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu.

027 - Pozemky

- Nákup a prenájom pozemkov.

029 – Ostatný dlhodobý hmotný majetok – DHM nezaraditeľný do predchádzajúcich skupín

- Technické rekultivácie (ako sú terénne úpravy, odstránenie následkov vodnej erózie, zdevastovania pôdy po stavebnej činnosti atď.). Od technickej rekultivácie je potrebné odlišiť biologickú rekultiváciu (hnojenie pôdy, vysiatie trávy, vysadenie kvetín a okrasných kríkov), ktorá je vždy súčasťou podpoložky 633006.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
021 Stavby	712001 Nákup budov, objektov alebo ich častí	X	X	X		X	
	712002 Nákup budov alebo objektov určených na likvidáciu	X	X	X		X	
	717001 Realizácia nových stavieb	X	X	X		X	
	717002 Rekonštrukcia a modernizácia stavieb	X	X	X		X	
	717003 Prístavby, nadstavby, stavebné úpravy	X	X	X		X	
	716 Prípravná a projektová dokumentácia	X	X	X		X	
022 Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	713001 Nákup interiérového vybavenia	X	X		X	X	X
	713002 Nákup výpočtovej techniky	X	X	X	X	X	X
	713003 Nákup telekomunikačnej techniky	X	X	X	X	X	X
	713004 Nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	X	X	X	X	X	X
	713005 Nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu	X	X	X	X	X	X
	713006 Nákup komunikačnej infraštruktúry	X	X	X	X	X	X
	718002 Modernizácia Výpočtovej techniky	X	X	X	X	X	X
	718003 Modernizácia Telekomunikačnej techniky	X	X	X	X	X	X
	718004 Modernizácia Prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	X	X	X	X	X	X
	718005 Modernizácia Špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	X	X	X	X	X	X
	718007 Modernizácia Komunikačnej infraštruktúry	X	X	X	X	X	X
	719200 Ostatné	X	X	X		X	
023 Dopravné prostriedky	714001 Nákup Osobných automobilov		X		X	X	X
	714002 Nákup autobusov	X				X	
	714004 Nákup nákladných vozidiel, ťahačov, prípojných vozidiel, dopravných pracovných strojov, traktorov		X			X	
	714007 Nákup iných dopravných prostriedkov	X	X		X	X	X
027 Pozemky	711001 Nákup pozemkov	X	X	X		X	

029 Ostatný dlhodobý hmotný majetok	719200 Ostatné	X	X	X		X	X
-------------------------------------	----------------	---	---	---	--	---	---

3.4 Trieda 11 - Zásoby

Vecné vymedzenie

V rámci triedy sa zaraďujú hnuiteľné veci s dobou použiteľnosti najviac jeden rok bez ohľadu na obstarávaciu cenu. V danej triede sa vykazuje aj hmotný majetok³⁵, ktorý nie je definovaný ako dlhodobý hmotný majetok.

Ide napríklad o:

- prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, telekomunikačná a výpočtová technika, špeciálna technika, komunikačná infraštruktúra, technika a náradie;
- interiérové vybavenie – obstaranie napr. nábytku, ktorý spĺňa kritériá bežných výdavkov;
- knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné, kompenzačné pomôcky, normy, mapy;
- pracovné odevy a pomôcky, obuv;
- reprezentačné výdavky – patria sem reprezentačné výdavky charakteru materiálu (napr. káva, minerálka, čaj, kvety a dary poskytnuté v súvislosti s reprezentačnými účelmi);
- materiál (napr. kancelársky, spotrebný materiál).

Skupiny oprávnených výdavkov

112 – Zásoby

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
112 Zásoby	633001 Materiál Interiérové vybavenie		X		X	X	X
	633002 Materiál Výpočtová technika	X	X		X	X	X
	633003 Materiál Telekomunikačná technika	X	X		X	X	X
	633004 Materiál Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	X	X		X	X	X
	633005 Materiál Špeciálne stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	X	X		X	X	X
	633006 Materiál všeobecný	X	X		X	X	X
	633007 Materiál Špeciálny	X	X		X	X	X
	633009 Materiál Knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné pomôcky a kompenzačné pomôcky		X		X	X	X
	633010 Materiál Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky		X		X	X	X
	633013 Materiál softvér	X	X		X	X	X
	633016 Reprezentačné				X		X
	633018 Licencie		X		X	X	X
	633019 Materiál Komunikačná infraštruktúra	X	X		X	X	X
	634006 Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky (dopravné)				X		X

³⁵Vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním uvedeného hmotného majetku do užívania.

3.5 Trieda 50 - Spotreba

Vecné vymedzenie

V triede sa vykazuje spotreba energie (napr. voda, para, plyn, elektrická energia) a iné neskladovateľné dodávky.

Skupiny oprávnených výdavkov triedy 50

502 – Spotreba energie

- elektrická energia, para, plyn, tepelná energia, vodné, stočné, palivá (len na vykurovanie, napr. vykurovací nafta).

503 – Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok

- palivo na dopravné účely (PHM), mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny a LPG plyny použité výlučne na dopravné účely bezprostredne súvisiace s cieľmi projektu.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
502 Spotreba energie	632001 Energie				X		X
	632002 Vodné, stočné				X		X
503 Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok	634001 Palivo, mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny				X		X

3.6 Trieda 51 - Služby

Vecné vymedzenie

Do triedy patria najmä:

- opravy a udržiavanie;
- cestovné náhrady;
- občerstvenie;
- nájomné, skladné;
- telekomunikačné poplatky, poštové poplatky;
- výdavky na prepravu a transportné výdavky³⁶;
- služby výpočtovej techniky, tlač;
- poradenské služby, právne služby, tlmočnické a prekladateľské služby, audit, expertízy, marketingové a podobné štúdie;
- vzdelávacie a školiace služby (napr. školenia, kurzy, semináre);
- konferencie, sympóziá;
- obstaranie nehmotného majetku, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nebol zaradený ako dlhodobý nehmotný majetok;

³⁶ Ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny majetku (dlhodobého majetku, zásoby).

- náklady na revízie zariadení, periodické kontroly zariadení, skúšky funkčnosti zariadení, technické kontroly a emisné kontroly;
- náklady na inzerciu, publicitu.

Skupiny oprávnených výdavkov

511 - Opravy a udržiavanie

- dopravných prostriedkov;
- interiérového vybavenia;
- výpočtovej techniky;
- telekomunikačnej techniky;
- prevádzkových a špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia;
- budov, objektov a ich častí;
- pracovných pomôcok;
- kníh, učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok;
- softvéru - softvéru a aplikácií, napr. update – aktualizácia programového produktu vykonaním malých zásahov do existujúceho produktu, diagnostika a odstraňovanie porúch a chybových stavov systému, riešenie užívateľských chýb formou dátovej intervencie.

512 - Cestovné náhrady

- tuzemské / zahraničné cestovné náhrady;
- cestovné náhrady iným než vlastným zamestnancom.

518 - Ostatné služby

- prepravné a nájom dopravných prostriedkov;
- nájom budov, objektov, pozemkov, lesov a ich častí;
- nájom prevádzkových a špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, dopravných prostriedkov;
- nájom zo zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci;
- nájom výpočtovej techniky a softvéru;
- školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá;
- konkurzy a súťaže;
- propagácia, reklama a inzercia – služby spojené so zabezpečením informovanosti a komunikácie;
- všeobecné služby (dodávateľským spôsobom) - napr. výroba informačných tabúlí, tlmočnícka a prekladateľská činnosť;
- špeciálne služby (dodávateľským spôsobom) – prieskumné a projektové práce, archeologický prieskum, ekologická asanácia územia (náklady súvisiace s odstraňovaním ekologických havárií, geometrický plán, notárske, komerčné, právne, advokátske, auditorské, poradensko – konzultačné služby, služby externého manažmentu na projekty pre čerpanie finančných prostriedkov z EÚ³⁷ a pod.;
- štúdie, expertízy, posudky - výdavky za všetky druhy posudkov, odborných vyjadrení, ktoré nesúvisia s výstavbou a geologickým prieskumom, napr. znalecké, oponentské, expertízne, ak nespĺňajú kritériá

³⁷ Externé služby na riadenie projektu sú oprávnenými nepriamymi výdavkami, len ak sú uvedené ako oprávnené výdavky v [kapitole 2.9](#)
Nepriame výdavky

obstarania dlhodobého nehmotného majetku z kapitálových výdavkov a platby za štúdie a koncepcie všeobecnej, nadodvetvovej alebo makroekonomickej povahy.

- transfery na náhradu – úhrada majetkovej ujmy vzniknutej obmedzením bežného hospodárenia na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve štátu, pokiaľ nie je splnená podmienka ocenenia nad 2 400 eur v jednotlivom prípade a doba použiteľnosti je kratšia ako jeden rok.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
511 Opravy a udržiavanie	634002 Servis, údržba, opravy a výdavky s tým spojené (dopravné)				X		X
	635001 Údržba Interiérového vybavenia				X		X
	635002 Údržba Výpočtovej techniky				X		X
	635003 Údržba Telekomunikačnej techniky				X		X
	635004 Údržba Prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia				X		X
	635005 Údržba Špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia				X		X
	635006 Údržba Budov, objektov alebo ich častí				X		X
	635009 Údržba Softvéru				X		X
	635200 Údržba Ostatného				X		X
512 Cestovné náhrady	631001 Tuzemské cestovné náhrady				X		X
	631002 Zahraničné cestovné náhrady				X		X
	637007 Cestovné náhrady (Cestovné náhrady a cestovné výdavky iným než vlastným zamestnancom)				X		X
518 Ostatné služby	632003 Poštové služby a telekomunikačné služby				X		X
	632004 Komunikačné infraštruktúry				X		X
	634004 Prepravné a nájom dopravných prostriedkov				X		X
	636001 Nájom budov, objektov alebo ich častí	X	X	X	X	X	X
	636002 Nájom Prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	X	X	X	X	X	X
	636003 Nájom Špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu	X	X	X	X	X	X
	636004 Nájom Dopravných prostriedkov				X		X
	636005 Nájom zo zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci	X	X	X	X	X	X
	636006 Nájom Výpočtovej techniky				X		X
	636007 Nájom Softvéru				X		X
	636008 Komunikačnej infraštruktúry				X		X
	637001 Školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá				X		X
	637002 Konkurzy a súťaže				X		X
	637003 Propagácia, reklama a inzercia	X	X	X	X	X	X

	637004 Všeobecné služby	X	X	X	X	X	X
	637005 Špeciálne služby	X	X	X	X	X	X
	637011 Štúdie, expertízy, posudky	X	X	X	X	X	X
	637014 Stravovanie				X		X
	642029 Transfery Na náhradu	X	X	X		X	
	637040 Služby v oblasti informačno-komunikačných technológií	X			X	X	X

3.7 Trieda 52 – Osobné výdavky

Vecné vymedzenie

Patria sem mzdy, platy, povinné odvody za zamestnávateľa ako aj povinné sociálne náklady - ošetrovné, PN, čerpanie sociálneho fondu. Ďalej do triedy sú zahrnuté aj dohody o výkone prác mimo pracovného pomeru vrátane povinných odvodov za zamestnávateľa.

Skupiny oprávnených výdavkov

521 - Mzdové výdavky³⁸ (vrátane odmien za prácu vykonávanú mimo pracovného pomeru, platov, povinných odvodov za zamestnávateľa a iných zákonných náhrad)

- mzdové výdavky a poistné zamestnancov prijímateľa bezprostredne súvisiace s riadením projektu - interné (nepriame výdavky) a mzdové výdavky prijímateľa hradené z technickej pomoci;
- odmeny za práce vykonané mimo pracovného pomeru vrátane povinných odvodov za zamestnávateľa, pričom mimo pracovným pomerom sa rozumejú vzťahy uzatvorené v zmysle ustanovení §§ 223-228 z. č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (t. j. dohoda o vykonaní práce ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom, dohoda o pracovnej činnosti ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce a dohoda o brigádnickej práci študentov) bezprostredne súvisiace s riadením projektu - interné (nepriame výdavky) a mzdové výdavky prijímateľa hradené z technickej pomoci.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
521 - Mzdové výdavky	637027 Odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru	X	X	X	X	X	X
	610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	X	X	X	X	X	X
	620 Poistné a príspevok do poisťovní	X	X	X	X	X	X
	642015 Na nemocenské dávky				X		X
	642030 Príplatky a príspevky ³⁹				X		X

3.8 Trieda 54 – Ostatné výdavky

Vecné vymedzenie

Ostatné položky, ktoré neboli uvedené v predchádzajúcich skupinách, ktoré sa týkajú hospodárskej činnosti, napríklad príspevky právnickým osobám, poistenie majetku určeného na prevádzkovú činnosť a iné poistné súvisiace s prevádzkovou činnosťou.

Skupiny oprávnených výdavkov

548 - Výdavky na prevádzkovú činnosť

- Dopravné poistenie (povinné zmluvné a havarijné poistenie);
- Poistné služby (poistné hradené v zmysle platných predpisov, okrem poistenia motorových vozidiel a poistného do poistných fondov).

³⁸ Relevantné zložky mzdy vrátane pohyblivých zložiek (napr. osobné príplatky).

³⁹ Zahŕňať príplatok k náhrade príjmu pri dočasnej PN za max. prvých 10 dní do roka §150a ods. 3 zákona o štátnej službe,

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
548 – Výdavky na prevádzkovú činnosť	634003 Poistenie				X		X
	637015 Poistné				X		X

3.9 Trieda 56 – Finančné výdavky a poplatky**Vecné vymedzenie**

Miestne poplatky, správne poplatky, notárske poplatky, koncesionárske poplatky, poplatky za používanie ciest a diaľnic formou diaľničných známok alebo mýta v tuzemsku. Ostatné finančné výdavky ako sú bankové výdavky, depozitné poplatky.

Skupiny oprávnených výdavkov triedy 56**568 - Ostatné finančné výdavky**

- Karty, známky, poplatky (dopravné);
- Poplatky a odvody napr. správne, notárske, manipulačné poplatky a pod.;
- Kolkové známky.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
568 - Ostatné finančné výdavky	634005 Karty, známky, poplatky (dopravné)				X		X
	637012 Poplatky a odvody			X ⁴⁰	X		X
	637023 Kolkové známky				X		X

3.10 Trieda 90 –Rezerva**Vecné vymedzenie**

Rezerva na nepredvídané výdavky. Uplatnenie rezervy sa realizuje prostredníctvom konkrétnej skupiny oprávnených výdavkov, ktorá musí spĺňať všeobecné podmienky oprávnenosti podľa kapitoly 2 a pravidiel oprávnenosti pre dodatočné výdavky podľa [kapitoly 4.13](#) (Rezerva na nepredvídané výdavky).

Skupiny oprávnených výdavkov**930 - Rezerva na nepredvídané výdavky**

- Rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace so stavebnými prácami a službami stavebného dozoru.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka EKRK	PO 1	PO 2	PO 4	PO 6	PO 7	PO 8
930 – Rezerva na nepredvídané výdavky	930 – Rezerva na nepredvídané výdavky	X	X	X		X	

⁴⁰ Neplatí pre dopytovo-orientované projekty v rámci špecifických cieľov 4.2.1 a 4.3.1.

4 PRAVIDLÁ OPRÁVNENOSTI PRE NAJČASTEJŠIE SA VYSKYTUJÚCE SKUPINY VÝDAVKOV

Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov sú uvedené v Metodickom pokyne CKO č. 6 k pravidlám oprávnenosti výdavkov pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov (ďalej aj „MP CKO č. 6“), ktoré je zverejnené na webovom sídle www.partnerskadohoda.gov.sk.

V tejto kapitole sú uvedené špecifické pravidlá, resp. podmienky oprávnenosti niektorých najčastejšie sa vyskytujúcich typov, skupín, či tried oprávnených výdavkov v rámci IROP. Predpokladom pre ich oprávnenosť je **splnenie všetkých podmienok** uvedených pri jednotlivých typoch výdavkov.

Za účelom zabezpečenia hospodárnosti výdavkov táto kapitola odkazuje na **finančné limity alebo percentuálne limity pre vybrané skupiny výdavkov**⁴¹. Ďalšie informácie o nástrojoch RO IROP pre zabezpečenie hospodárnosti výdavkov sú uvedené v kapitole 5. Finančné limity určujú maximálnu výšku vybraných skupín oprávnených výdavkov projektu. Percentuálne limity určujú maximálne percentuálne podiely jednotlivých skupín výdavkov na celkových oprávnených výdavkoch projektu (pokiaľ nie je v tejto príručke alebo vo výzve stanovené inak) v závislosti od špecifik IROP a oblasti podpory, pričom **celková oprávnená výška výdavkov príslušného percentuálneho podielu jednotlivých skupín výdavkov za celé obdobie realizácie projektu sa prepočíta v záverečnej žiadosti o platbu**.

V prípade, ak sú pre daný typ výdavkov v tejto príručke stanovené finančné alebo percentuálne limity, sú tieto výdavky oprávnené maximálne do výšky stanoveného limitu. Akékoľvek výdavky nad stanovený limit budú považované za neoprávnené na financovanie z IROP. Stanovením finančných limitov však nie je dotknutá povinnosť prijímateľov dodržiavať a pri realizácii projektov IROP uplatňovať vlastné interné predpisy, ktoré pre rovnaký výdavok stanovujú nižší finančný alebo percentuálny limit, ako je stanovený pre oprávnené výdavky IROP.

Prehľad stanovených **limitov pre nepriame výdavky** a **limitov pre priame výdavky** je uvedený v [prílohe č. 2.b](#) tejto príručky. Ak je to relevantné, ďalšie limity sú stanovené v príslušnej výzve v závislosti od špecifického cieľa IROP.

Pre oprávnenosť všetkých výdavkov prijímateľov platí zákaz duplicitného financovania výdavkov (časové a vecné prekrývanie výdavkov).

Verejné obstarávanie

Ustanoveniami tejto príručky nie sú dotknuté povinnosti žiadateľa/prijímateľa vyplývajúce zo zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a systému riadenia EŠIF pri verejnom obstarávaní/obstarávaní zákaziek na dodanie tovarov, poskytnutie služby, uskutočnenie stavebných prác a súťaže návrhov. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť osobitne na prípad, ak prijímateľ/žiadateľ nepostupoval pri zadávaní zákaziek podľa § 9 ods. 9 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, resp. ak VO začalo po 18.4.2016 - podľa § 117 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) podľa pravidiel uvedených v kapitole 3.3.7.2.6 Systému riadenia EŠIF, výdavky vyplývajúce z takéhoto verejného obstarávania sú neoprávnené v plnom rozsahu.

Výdavky uvedené v tejto kapitole sú oprávnené, ak verejné obstarávanie na výber dodávateľa / zhotoviteľa / poskytovateľa služby bolo vykonané v súlade so zákonom o VO a v súlade s pokynmi uvedenými v tejto príručke, resp. v Príručke pre žiadateľa/prijímateľa.

Verejné obstarávania súvisiace s aktivitami projektu budú overené zo strany RO/SO počas výkonu finančnej kontroly VO (ďalej aj „FK VO“). Ak záverom FK VO nebude pripustenie výdavkov súvisiacich s VO do

⁴¹ RO IROP je oprávnený stanovené limity priebežne aktualizovať tak, aby zodpovedali obvyklým cenám v danom mieste a čase.

financovania v plnej výške, alebo záverom FK VO bude udelenie finančnej opravy⁴² na tieto výdavky, môže prijímateľ **opakovať VO** súvisiace s vyššie uvedenými aktivitami projektu **maximálne dvakrát**. Pri opakovaní nového VO sa aplikujú ustanovenia čl. 3 ods. 14 Všeobecných zmluvných podmienok k Zmluve o poskytnutí NFP.

Rozdielne od vyššie uvedeného, ak záverom FK VO súvisiaceho so zabezpečením externého riadenia projektu⁴³ v rámci podpornej aktivity projektu (nepriame výdavky) nebude pripustenie výdavkov súvisiacich s VO do financovania v plnej výške, alebo záverom FK VO bude udelenie finančnej opravy⁴⁴, **prijímateľ môže VO na externé riadenie projektu opakovať len po predchádzajúcom súhlase RO IROP.**

4.1 Nehnuteľnosti

4.1.1 Nákup pozemkov, vecné bremená a nájom pozemkov

Oprávnené výdavky

Výdavky na **nákup pozemkov** sú oprávnenými výdavkami v prípade, že sú splnené nasledujúce podmienky:

- výdavky na nákup pozemku**⁴⁵ **nepresiahne sumu 10% celkových oprávnených výdavkov** na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemku; v prípade **plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %**. V prípade identifikácie neoprávnených výdavkov v rámci projektu je potrebné upraviť výšku celkových oprávnených výdavkov na projekt a z tejto sumy počítať maximálne percento výdavkov na nákup pozemku
- pozemok bude ohodnotený znaleckým posudkom (nie starším ako 1 rok⁴⁶) vyhotoveným znalcom podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“) alebo na to určeným orgánom;
- oprávneným výdavkom je výdavok na nákup pozemku, maximálne však do výšky všeobecnej hodnoty zistenej znaleckým posudkom⁴⁷;
- žiadateľ/prijímateľ, či niektorý z predchádzajúcich vlastníkov pozemku nezískal príspevok EŠIF na nákup daného pozemku, čo by v prípade spolufinancovania nákupu z prostriedkov EŠIF viedlo k duplicitnému financovaniu, a tým k vzniku neoprávnených výdavkov.

Výdavky na **náhrady na zriadenie vecných bremien k pozemkom a nájom pozemkov** v prospech tretej osoby sú oprávnené, pričom výdavky na nákup pozemkov vrátane náhrady na zriadenie vecných bremien a nájom pozemkov nesmú presiahnuť limit uvedený vyššie pod písm. a).

Pri zaradení výdavkov spojených s vecným bremenom je potrebné:

- riadiť sa opatrením MF SR z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších aktualizácií;
- riadiť sa opatrením MF SR z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších aktualizácií;

⁴² V zmysle Metodického pokynu CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv, ktoré má riadiaci orgán uplatňovať pri nedodržaní pravidiel a postupov verejného obstarávania

⁴³ Platí v prípade, ak externé riadenie je oprávnený výdavok v zmysle kapitoly 2.9 týchto Pravidiel OV.

⁴⁴ V zmysle Metodického pokynu CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv, ktoré má riadiaci orgán uplatňovať pri nedodržaní pravidiel a postupov verejného obstarávania

⁴⁵ Vráťane výdavkov na náhrady na zriadenie vecných bremien k pozemkom a nájom pozemkov

⁴⁶ Uvedené obmedzenie sa nevzťahuje na dopravné projekty operačného programu Integrovaná infraštruktúra (napr. výkup pozemkov pre výstavbu diaľnic)

⁴⁷ Hodnota pozemku môže byť určená aj v zmysle osobitného právneho predpisu (napr. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich na účely pozemkových úprav), alebo na to určeným oprávneným orgánom (napríklad v prípade ochrany životného prostredia ohodnotenie biotopu a pod.), pričom nemôže dôjsť k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže. Prijímateľ/žiadateľ preukáže poskytovateľovi hodnotu pozemku aj s ohľadom na daň z pridanej hodnoty ak je to relevantné. Daň z pridanej hodnoty ako oprávnený výdavok musí spĺňať podmienky uvedené v kapitole 4.11.

- zohľadniť hodnotu (výšku) bremena – odplatný charakter;
- zohľadniť, či ide o jednorazovú alebo opakujúcu sa platbu;
- zohľadniť dobu trvania (určitá/neurčitá).

V závislosti na vyššie uvedené skutočnosti sa použije jedna z nasledovných skupín výdavkov:

1. vecné bremeno ako právo – dlhodobý nehmotný majetok (výška vecného bremena, doba, platba) – skupina výdavkov **019 Ostatný dlhodobý nehmotný majetok** (položka EKRK 711005 Nákup ostatných nehmotných aktív);
2. vecné bremeno ako súčasť dlhodobého hmotného majetku (§ 28 opatrenia MF SR – ak ide o náklad týkajúci sa obstarania dlhodobého hmotného majetku, neoddeliteľnosť od dlhodobého hmotného majetku) – skupina výdavkov **021 Stavby** (položka EKRK 717 001 Realizácia nových stavieb, resp. 717 002 Rekonštrukcia a modernizácia stavieb);
3. vecné bremeno ako služba (odplatný charakter, opakujúcu sa platbu – definovanie predmetu ako „nájom“) - skupina výdavkov **518 Ostatné služby** (položka EKRK 642029 Transfery Na náhradu);
4. vecné bremeno ako služba – ak ide o prípad uvedený v bode 1 ale odplatný charakter nedosahuje hodnotu podľa osobitného predpisu (zákon o dani z príjmov) – v zmysle opatrenia MF SR (§ 21) - skupina výdavkov **518 Ostatné služby** (položka EKRK 642029 Transfery Na náhradu).

Neoprávnené výdavky

Ak RO/SO identifikuje pri kúpe pozemku konflikt záujmov v zmysle § 46 ods. 1 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o príspevku z EŠIF“) - výdavky na kúpu pozemku sú neoprávnené v plnom rozsahu.

Časť výdavku za nákup pozemku, ktorá je vyššia ako 10 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt, resp. vyššia ako 15 % v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, je neoprávnená.

Výdavky na nákup pozemku, ktorý nie je nevyhnutný pre realizáciu projektu, sú neoprávnené.

Výdavky na nákup pozemku, ktorý nebol ohodnotený znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom alebo na to určeným oprávneným orgánom, sú neoprávnené.

Výdavky na nákup pozemku, ktorý už bol financovaný z prostriedkov EŠIF v minulosti, sú neoprávnené.

Limity pre nákup pozemkov, vecné bremená a nájom pozemkov sú uvedené v [prílohe č. 2.b](#).

4.1.2 Nákup stavieb

Oprávnené výdavky

Výdavky na nákup stavieb (budov, objektov alebo ich častí vrátane takých, ktoré sú určené na likvidáciu napr. v súvislosti s výstavbou iných stavebných objektov) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že nákup stavby je nevyhnutný pre splnenie cieľov projektu a sú splnené nasledujúce podmienky:

- a) stavba bude ohodnotená znaleckým posudkom (nie starším ako 1 rok⁴⁸) vyhotoveným znalcom podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch alebo na to určeným oprávneným orgánom;
- b) oprávneným výdavkom je výdavok na nákup stavby, maximálne však do výšky všeobecnej hodnoty zistenej znaleckým posudkom⁴⁹;
- c) **ak vo výzve nie je stanovené inak, obstarávacia cena stavby nepresiahne sumu 10% z celkových oprávnených výdavkov na projekt, v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15%, pričom výdavky na nákup**

⁴⁸ Uvedené obmedzenie sa nevzťahuje na dopravné projekty operačného programu Integrovaná infraštruktúra

⁴⁹ Hodnota stavby môže byť určená aj v zmysle osobitného právneho predpisu, pričom nemôže dôjsť k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže. Prijímateľ/žiadateľ preukáže poskytovateľovi hodnotu stavby aj s ohľadom na daň z pridanej hodnoty, ak je to relevantné. Daň z pridanej hodnoty ako oprávnený výdavok musí spĺňať podmienky uvedené v kapitole 4.11.

stavieb sú potrebné na uspokojivú realizáciu projektu a sú s ním priamo spojené. Celkový limit na nákup nehnuteľností (kumulatívne za pozemky a stavby je **max. 10% (resp. 15%** v prípade plôch ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy;

- d) je vydané kolaudačné rozhodnutie alebo rozhodnutie o predčasnom užívaní stavby alebo rozhodnutie o dočasnom užívaní stavby na skúšobnú prevádzku a sú odstránené všetky prípadné nedostatky, na ktoré upozornil stavebný úrad pri vydaní kolaudačného rozhodnutia⁵⁰;
- e) žiadateľ/prijímateľ, či niektorý z predchádzajúcich vlastníkov stavby nezískal príspevok EŠIF na nákup danej stavby, čo by v prípade spolufinancovania nákupu z prostriedkov EŠIF viedlo k duplicitnému financovaniu, a tým k vzniku neoprávnených výdavkov.

Náklady na nákup stavieb, ktoré sú pre účely projektu určené na zbúranie sú oprávnené v prípade, že nákup takejto stavby je nevyhnutný pre splnenie cieľov projektu. V tomto prípade sa aplikujú podmienky uvedené vyššie pod písm. a) až c) a e).

Výdavky na stavebné práce (napr. novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebné práce sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu a sú splnené nasledujúce podmienky:

- a) plánované stavebné práce sú v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“), pokiaľ sa tieto plány vzťahujú na projekt (neuplatňuje sa, ak pre realizáciu stavebných prác bolo vydané stavebné povolenie alebo ohlásenie stavebnému úradu);
- b) v prípade novostavby bolo vydané rozhodnutie o umiestnení stavby podľa stavebného zákona (neuplatňuje sa, ak pre realizáciu stavebných prác bolo vydané stavebné povolenie alebo ohlásenie stavebnému úradu);
- c) ak je pre realizáciu potrebné stavebné povolenie alebo príslušné ohlásenie stavebnému úradu, žiadateľ/prijímateľ predloží právoplatné stavebné povolenie, resp. ohlásenie, na základe ktorých je možné stavebné práce realizovať;
- d) ak pre realizáciu stavebných prác nie je potrebné vydanie stavebného povolenia alebo príslušného ohlásenia, žiadateľ/prijímateľ musí viesť zdôvodniť, že projekt v zmysle stavebného zákona nepodlieha stavebnému povoleniu ani príslušnému ohláseniu;
- e) ak je to v zmysle príslušnej právnej úpravy potrebné (zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) predloží žiadateľ/prijímateľ vyjadrenie príslušného orgánu štátnej správy k posúdeniu vplyvov vybudovania plánovanej stavby na životné prostredie v danej lokalite (EIA).

Neoprávnené výdavky

Ak RO/SO identifikuje pri kúpe stavieb konflikt záujmov v zmysle § 46 ods. 1 zákona o príspevku z EŠIF, výdavky na kúpu stavby sú neoprávnené v plnom rozsahu.

Neoprávneným výdavkom na nákup stavieb je spravidla tá časť obstarávacej ceny stavby, ktorá je vyššia ako cena zistená znaleckým posudkom.

Za neoprávnený výdavok sa považujú výdavky na tzv. stratné (ide o výdavky súvisiace s materiálom, ktorý nebol do stavby zapracovaný, napr. odrezky kachličiek).

Limity pre nákup stavieb sú uvedené v [prílohe č. 2.b](#).

4.2 Obstaranie stavebných prác

Oprávnené výdavky

Výdavky na stavebné práce (napr. novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebné práce sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu a sú splnené nasledovné podmienky:

⁵⁰Uvedené platí na tie stavby, na ktoré sa tieto náležitosti (kolaudačné rozhodnutie, atď.) vzťahujú podľa stavebného zákona a nevzťahuje sa na stavby, ktoré prijímateľ v rámci projektu uvedie do súladu s príslušnými požiadavkami právnych predpisov.

- a) ak je pre realizáciu potrebné stavebné povolenie alebo príslušné ohlásenie stavebnému úradu, žiadateľ/prijímateľ predloží právoplatné stavebné povolenie, resp. ohlásenie, na základe ktorých je možné stavebné práce realizovať;
- b) ak pre realizáciu stavebných prác nie je potrebné vydanie stavebného povolenia alebo príslušného ohlásenia, žiadateľ/prijímateľ musí vedieť zdôvodniť, že projekt v zmysle stavebného zákona nepodlieha stavebnému povoleniu ani príslušnému ohláseniu;
- c) VO na výber dodávateľa stavebných prác musí byť vykonané v súlade so zákonom o VO a pokynmi uvedenými v Príručke pre žiadateľa, resp. prijímateľa – časť verejné obstarávanie;
- d) ak je to v zmysle príslušnej právnej úpravy potrebné (zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), predloží žiadateľ/prijímateľ vyjadrenie príslušného orgánu štátnej správy k posúdeniu vplyvov vybudovania plánovanej stavby na životné prostredie v danej lokalite (EIA).

Oprávneným výdavkom sú aj výdavky na projektovú dokumentáciu (v zmysle stavebného zákona), autorský, geologický a stavebnotechnický (alebo stavebný) dozor.

4.3 Stavebný dozor

Žiadateľ zabezpečuje externý alebo interný stavebný dozor na realizáciu aktivít projektu.

Výdavky na stavebný dozor sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebný dozor je nevyhnutý pre splnenie cieľov projektu a oprávnené výdavky na stavebný dozor **nepresiahnu percentuálne limity stanovené z celkových oprávnených výdavkov na stavebné práce**, pričom výdavky na stavebný dozor preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu.

V prípade, že dohľad nad realizáciou projektu zabezpečuje externý stavebný dozor, výdavky za mesačné správy od zhotoviteľa sa považujú za neoprávnené.

V odôvodnených prípadoch môže zabezpečovať dohľad nad realizáciou projektu interný stavebný dozor žiadateľa/prijímateľa na základe súhlasu RO/SO. V danom prípade prijímateľ:

- a) nie je oprávnený žiadať RO/SO o preplatenie výdavkov za činnosť interného stavebného dozoru,
- b) nie je oprávnený žiadať RO/SO o preplatenie dodatočných výdavkov za dodanie tovarov, stavebných prác a služieb potrebných pre realizáciu aktivít projektu, ktoré zvyšujú zmluvnú cenu diela (t.j. ktoré vznikli na základe dodatkov k zmluve o dielo so zhotoviteľom zvyšujúce zmluvnú cenu).

Limity pre stavebný dozor sú uvedené v [prílohe č. 2.b.](#)

4.4 Odborný autorský dohľad

Výdavky na odborný autorský dohľad sú oprávnenými výdavkami len v rámci **investičných projektov**, ak odborný autorský dohľad bude obstaraný spolu s projektovou dokumentáciou k danej stavbe (v súlade s podmienkami uvedenými v [kapitole 4.5](#) tejto príručky) a výdavok na odborný autorský dohľad bude v rámci projektovej dokumentácie samostatne vyčíslený.

4.5 Prípravná a projektová dokumentácia

Výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu (napr. pre územné rozhodnutie, pre stavebné povolenie, pre realizáciu stavby, geodetické a prieskumné práce potrebné na spracovanie stavebného projektu, štúdia uskutočniteľnosti, bezpečnostný audit/inšpekcia) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že prípravná a projektová dokumentácia sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu a výdavky spĺňajú všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov uvedené v [kapitole 2](#) tejto príručky.

Uvedené sa netýka špecifického cieľa 7.6 (Predprojektová príprava), v rámci ktorého výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu sú oprávnenými výdavkami na prípravu dokumentácie pre realizáciu investičných projektov v období rokov 2021-2027 na základe podpory zo zdrojov REACT EÚ.

4.6 Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností)

Oprávnené výdavky

Oprávneným výdavkom je kúpna cena nakupovaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku⁵¹.

V prípade, ak žiadateľ/prijímateľ využíva nadobudnutý majetok (napr. zariadenie, vybavenie) len pre účely projektu, resp. oprávnených činností v zmysle príslušnej výzvy, uplatní si výdavky spojené s ich obstaraním v celkovej výške⁵². Kúpený majetok musí byť nový, nebol používaný a žiadateľ/prijímateľ s ním v minulosti žiadnym spôsobom nedisponoval (čo i len sčasti, ak bol k dispozícii prijímateľovi). Tento majetok musí byť obstaraný v zmysle zákona o VO a pokynov uvedených v Príručke pre žiadateľa, resp. prijímateľa - časť VO.

V prípade, že žiadateľ/prijímateľ využíva majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity nesúvisiace s realizáciou projektu, resp. na iné činnosti, ktoré sú v zmysle príslušnej výzvy neoprávnené, oprávnené sú len pomerné výdavky na jeho obstaranie vypočítané žiadateľom/prijímateľom napríklad pomocou nasledujúcich metód:

- a) ako pomer výšky celkových výdavkov projektu k čistému obratu žiadateľa/prijímateľa⁵³ za predchádzajúci kalendárny rok alebo priemerného obratu za posledné 3 kalendárne roky;

Príklad č. 1: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Žiadateľ/prijímateľ realizuje z prostriedkov EŠIF 3 projekty (v celkovej hodnote 45 000 EUR), pričom zariadenie využíva pre každý z týchto projektov. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov vypočíta aký je %-ný pomer nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) každého projektu vo vzťahu k celkovej sume NFP, ktorú prostredníctvom projektov získa.

Projekt č. 1 – NFP = 10 000 EURpomerná časť = $10\,000/45\,000 \cdot 100 = 22,22\%$

Projekt č. 2 – NFP = 15 000 EURpomerná časť = $15\,000/45\,000 \cdot 100 = 33,33\%$

Projekt č. 3 – NFP = 20 000 EURpomerná časť = $20\,000/45\,000 \cdot 100 = 44,44\%$

Σ NFP projektov 1 až 3 = 45 000 EUR

Pozn. Ak prijímateľ používa majetok aj na iné účely ako pre projekt, potom nie je vhodné aplikovať vyššie uvedený príklad a je vhodnejšie aplikovať výpočet napr. podľa počtu hodín, počas ktorých je využívané dané zariadenie pre ten / ktorý projekt resp. činnosť mimo projektov, alebo výzvy, alebo % produkcie daného zariadenia v projekte voči celkovej produkcii zariadenia a i.

- b) na základe pomeru súčtu osobohodín, ktoré odpracuje zamestnanec/zamestnanci⁵⁴ v rámci projektu k celkovému počtu osobohodín všetkých zamestnancov prijímateľa.;

Príklad č. 2: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Zamestnanci žiadateľa/prijímateľa pracujú na 2 projektoch (celkový odpracovaný počet hodín je 800) podporených z EŠIF súčasne. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov vypočíta, aký je %-ný pomer počtu odpracovaných hodín každého projektu v pomere k súčtu všetkých odpracovaných hodín za oba projekty.

Projekt č. 1 – počet odpracovaných hodín = 300 pomerná časť = $300/800 \cdot 100 = 37,5\%$

Projekt č. 2 – počet odpracovaných hodín = 500 pomerná časť = $500/800 \cdot 100 = 62,5\%$

Σ odpracovaných hodín na projektoch = 800

- c) iným spôsobom.

⁵¹Samostatné hnutelné veci, prípadne súbory hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie, ktorých vstupná cena je vyššia ako 1 700 eur a prevádzkovo-technické funkcie dlhšie ako jeden rok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 2 400 eur a použiteľnosť alebo prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok (podľa § 22 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, ďalej len „zákon o dani z príjmov“). V prípadoch, kedy majetok nespĺňa podmienky ustanovené podľa zákona o dani z príjmov, ale prijímateľ sa rozhodol postupovať podľa osobitného predpisu a tento majetok sa vykazuje ako dlhodobý hmotný alebo nehmotný majetok v účtovníctve prijímateľa, tak sa na takýto majetok uplatňujú rovnaké podmienky uvedené v tomto metodickom pokyne.

⁵²Pri nákupe z tretích krajín je clo súvisiace s obstaraním považované za oprávnený výdavok.

⁵³ Podľa § 2 ods. 15 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

⁵⁴ Ide o pracovnoprávny vzťah (pracovný pomer, dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru) alebo obdobný pracovný vzťah (štátnozamestnanecký pomer, výkon práce vo verejnom záujme).

V prípade, že prijímateľ využíva zariadenie/vybavenie okrem realizácie projektu aj na iné aktivity nesúvisiace s realizáciou projektu, resp. na iné činnosti, ktoré sú v zmysle príslušnej výzvy neoprávnené, oprávnené sú len pomerné výdavky na obstaranie zariadenia/vybavenia. Oprávnené výdavky sa v závislosti od účelu využívania objektu/zariadenia pre projekt a mimo projektu prepočítajú napr. na podlahovú plochu, počet osôb, m³.

4.7 Finančný prenájom a operatívny prenájom

Finančný prenájom⁵⁵ (alebo operatívny nájom) je spôsob financovania spočívajúci v prenájme (alebo nájme) predmetu na vopred stanovené obdobie za dohodnutú odmenu, ktorý je v prípade finančného prenájmu spojený s právom či povinnosťou prevodu vlastníctva predmetu prenájmu na nájomcu.

VO na výber poskytovateľa finančného prenájmu/operatívneho nájmu musí byť vykonané v súlade so zákonom o VO a pokynmi uvedenými v Príručke pre žiadateľa, resp. prijímateľa - časť VO.

Základné typy tohto financovania:

- a) finančný prenájom – ide o nájom hnuteľnej alebo nehnuteľnej veci, po jeho skončení prechádza, resp. môže prejsť predmet nájmu za dohodnutú kúpnu cenu do vlastníctva nájomcu;
- b) operatívny nájom – ide o nájom hnuteľnej alebo nehnuteľnej veci, po jeho skončení sa predmet nájmu vracia prenajímateľovi.

Prijímateľ musí preukázať, že finančný prenájom alebo operatívny nájom je najhospodárnejším spôsobom financovania daného predmetu.

Oprávnené výdavky

Základné pravidlo pre oblasť finančného prenájmu stanovuje, že finančný prenájom je oprávneným výdavkom v prípade, pokiaľ je pre spolufinancovanie z EŠIF oprávnený aj predmet tohto finančného prenájmu.

Pri zmluvách o finančnom prenájme s doložkou o odkúpení (alebo pri zmluvách stanovujúcich minimálne obdobie prenájmu s dĺžkou zodpovedajúcou životnosti investície, ktorá je predmetom zmluvy), nesmie hodnota predmetu finančného prenájmu presiahnuť jeho trhovú hodnotu. **Oprávneným výdavkom nie je celá časť splátky, ale suma nepresahujúca výšku odpisu⁵⁶ vzťahujúca sa na obdobie realizácie projektu a ktorá bola reálne uhradená.** V prípade, že predmet finančného prenájmu nie je využívaný výlučne na účely projektu, oprávnená je len alikvotná časť vstupnej ceny za príslušné obdobie (viď bližšie postup upravený v kapitole 4.6).

Výdavky na predmet operatívneho nájmu sú oprávneným výdavkom za predpokladu, že takýto predmet je pre realizáciu projektu nevyhnutný. RO môže vo výzve/vyzvaní spresniť, ktoré predmety je možné financovať formou operatívneho nájmu, ak RO stanoví, že operatívny nájom je oprávnený výdavok. Výdavky na operatívny nájom nesmú, v prípade ak je možný aj finančný prenájom, presiahnuť výdavky, ktoré by nájomca vynaložil na finančný prenájom.

Pri zmluvách o operatívnom nájme bez doložky o odkúpení, ktorých dĺžka trvania je kratšia ako životnosť investície, ktorá je predmetom zmluvy, je oprávnená splátka nájmu, ktorá sa vzťahuje na obdobie realizácie projektu a súčasne na obdobie, počas ktorého bol predmet nájmu pre daný projekt využívaný. V prípade, že predmet nájmu nie je využívaný len pre účely projektu, je oprávnená len alikvotná časť splátky nájmu za príslušné obdobie (pozri bližšie postup upravený v kapitole 4.6). Pri tomto type zmlúv o nájme musí nájomca preukázať, že zmluva bola najhospodárnejšou metódou na získanie zariadenia, t.j. využitie nájmu musí byť finančne najvýhodnejším riešením pre projekt. Z tohto dôvodu nie je oprávneným výdavkom na nájom tá časť výdavkov, o ktorú presahujú výdavky za nájom výšku výdavkov, ktoré by predstavovali obvyklú cenu za nájom rovnakého predmetu, resp. by presiahli bežnú obstarávaciu cenu rovnakého predmetu v danom čase a mieste⁵⁷.

Neoprávnené výdavky

- splátky finančného prenájmu, keď predmet finančného prenájmu sám nie je oprávneným výdavkom;

⁵⁵V zmysle zákona o dani z príjmov.

⁵⁶Bližšie informácie aj s príkladmi sú uvedené v dokumente Finančnej správy SR

⁵⁷Aplikuje sa vždy nižšia hodnota z daných možností.

- splátky finančného prenájmu a operatívneho nájmu, ktoré sa nevzťahujú na obdobie realizácie projektu;
- Dane a finančná činnosť prenajímateľa súvisiace so zmluvou o finančnom prenájme.

4.8 Osobné výdavky a cestovné náhrady

4.8.1 Osobné výdavky

Základným oprávneným výdavkom v oblasti osobných výdavkov je celková cena práce (§ 130 ods. 5 zákonníka práce).

Pre osobné výdavky platí, že nesmú presiahnuť výšku obvyklú v danom odbore, čase⁵⁸ a mieste a musia byť primerané úlohám a zodpovednostiam osôb zapojených do realizácie projektu.

Maximálna výška miezd, resp. odmien na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru **pre jednotlivé oprávnené pracovné pozície** vyskytujúce sa v rámci projektov IROP je **definovaná v prílohe č. 2.b.** Uvedená výška mzdy/odmeny nie je poskytovaná automaticky. Žiadateľ vyhlásením v prílohe k ŽoNFP Rozpočet projektu (stĺpec Spôsob stanovenia výšky výdavku) deklaruje, že v čase predkladania ŽoNFP dodržal podmienky pre oprávnenosť mzdových výdavkov⁵⁹. V prípade, ak RO/SO zistí, že žiadateľ nedodržal uvedené podmienky, budú mzdové výdavky za príslušného zamestnanca považované za neoprávnené v celom rozsahu.

V prípade osobných výdavkov je rešpektované odmeňovanie jednotlivých pracovných pozícií s ohľadom na jeho predchádzajúcu mzdovú politiku zamestnávateľa, t.j. **nie je možné akceptovať navýšenie mzdy, resp. odmeny za vykonanú prácu iba z dôvodu zapojenia do projektu financovaného z prostriedkov EŠIF** (napr. rozdielne sadzby odmeňovania za práce vykonávané mimo aktivít projektu a za práce vykonávané na aktivitách projektu; rozdielne hodinové sadzby v prípade viacerých projektov tej istej funkcie - projektový manažér - u jednej osoby; neopodstatnené rozdielne hodinové sadzby pri odbornom personáli). Takéto navýšenie bude mať za následok vznik neoprávnených výdavkov v časti presahujúcej výšku rovnakej práce vykonávanej mimo projektu. V prípade zamestnancov pracujúcich na projekte je žiadateľ/prijímateľ povinný preukázať, že zamestnanec, ktorého mzdové výdavky sú predmetom financovania z EŠIF má pre danú pracovnú pozíciu alebo na práce vykonávané na projekte potrebnú kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť⁶⁰.

Kvalifikačné požiadavky pre **jednotlivé pozície súvisiace s riadením projektu** sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 1: Kvalifikačné požiadavky a opis činností pre jednotlivé pracovné pozície súvisiace s riadením projektu (prioritné osi 1, 2, 4 a 7)

Pracovná pozícia	Popis vykonávaných činností:	Minimálne kvalifikačné požiadavky
Manažér / Expert pre verejné obstaranie	<p>Manažér na verejné obstarávanie - zodpovedá za správnosť vykonania verejného obstarávania na tovary/práce/služby pre účely projektu v zmysle legislatívy EÚ a SR.</p> <p>Príklady vykonávaných činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spracovanie oznámení o vyhlásení VO; • špecifikácie formálnych a obsahových náležitostí oznámení o vyhlásení VO; • príprava súťažných podkladov; • príprava a distribúcia zápisnice; • vypracovanie správy o priebehu VO. 	<ul style="list-style-type: none"> • vysokoškolské vzdelanie min. II. stupňa a min. odborná prax 2 roky, alebo • ukončené VŠ vzdelanie I. stupňa alebo úplné SŠ vzdelanie s maturitou a min. odborná prax 3 roky.

⁵⁸ Pri viacročných projektoch môže RO usmerniť žiadateľov o možnosti rozpočtovania mzdy vrátane valorizačného koeficientu (rast mzdy v jednotlivých rokoch). Pre tento účel je možné použiť napríklad prognózovaný údaj z Inštitútu finančnej politiky, údaje Štatistického úradu SR a pod.

⁵⁹ V Rozpočte projektu sa nachádza preddefinované vyhlásenie žiadateľa. V prípade, že žiadateľ v Rozpočte projektu neuvedie toto vyhlásenie, resp. neuvedie všetky aspekty vyhlásenia, bude RO/SO považovať príslušné mzdové výdavky za neoprávnené z dôvodu nesúlady s podmienkami oprávnenosti výdavkov.

⁶⁰ Ak sa nepožaduje kvalifikácia, alebo odborná spôsobilosť musí poskytovateľ vedieť posúdiť, či kvalita výstupu je v požadovanej kvalite.

Manažér / Expert prípravy projektu⁶¹	<p>Expert prípravy projektu zodpovedá za kompletnú prípravu ŽoNFP vrátane príloh.</p> <p>Príklady vykonávaných činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zber dát, údajov a informácií potrebných k vypracovaniu ŽoNFP a jej príloh; • kontrola úplnosti a obsahovej správnosti vstupných informácií; • vypracovanie ŽoNFP ; • zber údajov a kontrola úplnosti a obsahovej správnosti k spracovaniu CBA analýzy (ak relevantné); • vypracovanie CBA analýzy; • predloženie ŽoNFP. 	<ul style="list-style-type: none"> • vysokoškolské vzdelanie min. II. stupňa a min. odborná prax 2 roky, alebo • ukončené VŠ vzdelanie I. stupňa alebo úplné SŠ vzdelanie s maturitou a min. odborná prax 3 roky
Projektový manažér	<p>Projektový manažér je zodpovedný za plynulú realizáciu projektu, riadi činnosť projektového tímu, dbá na dodržiavanie časového harmonogramu projektu, zodpovedá za kontrolu a efektívne vynakladanie finančných prostriedkov, plánuje, organizuje, riadi, zabezpečuje a kontroluje aktivity projektu, komplexne pripravuje procesy na priebežné monitorovanie aktivít</p> <p>Zodpovedá za propagáciu projektu a jeho realizáciu v súlade s Manuálom pre informovanie a komunikáciu IROP.</p> <p>Príklady vykonávaných činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priebežné riadenie projektového tímu; • Priebežné riadenie rizík; • Koordinácia vyhodnocovania pokroku projektu; • Koordinácia realizácie projektu s RO/SO a dodávateľom; • Priebežné činnosti monitorovania a kontroly projektu; • Spracovanie monitorovacej správy; • posudzovanie a vyhodnocovanie zmenových konaní, nákladov navyše resp. dodatkov k zmluve o dielo; • vypracovanie žiadosti o zmenu projektu • Zabezpečenie aktivít komunikácie a informovanosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • vysokoškolské vzdelanie min. II. stupňa a min. odborná prax 2 roky alebo • ukončené VŠ vzdelanie I. stupňa alebo úplné SŠ vzdelanie s maturitou a min. odborná prax 3 roky.
Finančný manažér	<p>Finančný manažér zodpovedá za čerpanie finančných prostriedkov pre dosiahnutie cieľov projektu podľa zmluvy, styk s bankovými inštitúciami a zabezpečenie obchodných procesov z ekonomického hľadiska.</p> <p>Zabezpečuje vyhotovenie interných finančných predpisov (sledovanie čerpania finančných prostriedkov, odpisový plán, evidencia majetku obstaraného z prostriedkov NFP a pod.) Zabezpečuje, resp. vedie účtovnú agendu, zodpovedá za vypracovanie miezd, zabezpečuje ucelené časti účtovného systému organizácie, evidencia a účtovanie, inventarizácia, spravovanie daní a poplatkov, vyhotovenie, triedenie a archivácia účtovných dokladov, spracováva prvotnú ekonomickú agendu v rámci projektu pre zaúčtovanie externým ekonómom, zabezpečuje evidenciu príjmov / výnosov a výdavkov / nákladov pre sledovanie finančných prostriedkov podľa zmluvy.</p> <p>Príklady vykonávaných činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priebežné finančné riadenie projektu; • Vyhodnocovanie finančného pokroku a plnenia rozpočtu; • Analýza výdavkov projektu, posudzovanie oprávnenosti výdavkov zhotoviteľa; • Spracovanie ŽoP. 	<ul style="list-style-type: none"> • vysokoškolské vzdelanie min. II. stupňa a min. odborná prax 2 roky alebo • ukončené VŠ vzdelanie I. stupňa alebo úplné SŠ vzdelanie s maturitou a min. odborná prax 3 roky.

⁶¹ Výdavky na manažéra prípravy projektu sú oprávnené od termínu vyhlásenia výzvy na predkladanie ŽoNFP, maximálne však 3 mesiace pred predložením ŽoNFP.

V rámci prioritných osí 1, 2, 4 a 7 IROP je možné interné riadenie projektu pre každú vykonávanú činnosť vykonávať výlučne prostredníctvom **jednej pracovnej pozície** uvedenej v tabuľke 1. Prijímateľ môže obsadiť uvedenú pracovnú pozíciu viacerými osobami (napr. na skrátený pracovný úväzok), alebo viacerými dohodami o mimopracovnej činnosti, avšak ich celkový podiel práce kumulatívne nepresiahne jeden plný (100 %) pracovný úväzok. Týmto nie je dotknutá možnosť, že mzda/odmena dohodnutá medzi prijímateľom a zamestnancom je vyššia ako sú finančné limity stanovené RO IROP, avšak rozdiel medzi dohodnutou mzdou/odmenou a stanovenými finančnými limitmi bude určený ako neoprávnený výdavok.

V rámci jedného projektu **nie je možné na tú istú činnosť kombinovať osobné výdavky prijímateľa s externými službami**

Osobné výdavky, bezprostredne súvisiace s **realizáciou hlavných aktivít projektu** (priame výdavky), je možné v hlavných aktivitách prioritných osí 1, 2, 4 a 7 uplatniť len vtedy, ak to určuje príslušná výzva a sú uvedené v tejto kapitole ako oprávnené pracovné pozície.

Pre **projekty technickej pomoci** sa kvalifikačné požiadavky a opis činností pre pracovné pozície zamestnancov prijímateľa, ktorí sú zamestnancami na základe dohôd o mimo pracovnej činnosti uplatňujú v zmysle špecifických podmienok pre oprávnenosť jednotlivých pracovných pozícií (napr. oprávnenosť odborného hodnotiteľa). Oprávnená výška miezd ostatných zamestnancov musí byť v súlade s politikou odmeňovania prijímateľa.

Zamestnanci žiadateľa/prijímateľa preukazujú svoje zapojenie do projektu **pracovným výkazom**. Činnosti a objem práce v pracovnom výkaze musia zodpovedať skutočne vykonanej práci v rámci vykazovaného obdobia.

V prípade zamestnávania osôb pre účely realizácie projektu rozlišujeme dve alternatívy:

- a) **zamestnanec pracuje na projekte počas celého ustanoveného pracovného času, resp. dohodnutého kratšieho pracovného času v prípade pracovného pomeru⁶² na kratší pracovný čas** (t.j. ustanovený pracovný čas):

zamestnanec vykonáva počas celej pracovnej doby (resp. počas celého pracovného času) činnosti týkajúce sa výlučne aktivít na projekte a žiadne iné aktivity mimo projektu. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce (ak v texte príručky nie je uvedené inak);

- b) **zamestnanec pracuje na projekte iba určitý pracovný čas:**

celkový pracovný čas zamestnanca je rozdelený na aktivity pre projekt/projekty spolufinancovaný/é z EŠIF a na aktivity mimo EŠIF. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce (ak v texte príručky nie je uvedené inak), pomerne podľa skutočne odpracovaného času na projekte. Náhrada za dovolenku prislúcha k obdobiu odpracovanému príslušným zamestnancom na danom projekte, t.j. oprávnená náhrada za dovolenku sa bude krátiť u zamestnancov, ktorí pracujú len časť svojho úväzku na danom projekte. Oprávnená je skutočne čerpaná dovolenka v čase realizácie projektu (t.j. aj prenesená dovolenka z predchádzajúceho roku, ak nárok na dovolenku vznikol v súvislosti s výkonom práce na projekte). Pre osoby pracujúce na projekte čiastočne, t.j. nie v rámci celého odpracovaného času, je možnosť stanoviť pevný percentuálny podiel času odpracovaného v projekte v pracovnej zmluve (nie je potrebné zaznamenávať odpracovaný čas⁶³).

Pracovné úväzky osôb pracujúcich na projekte sa nesmú prekryvať. Nie je prípustné, aby bol zamestnanec platený za rovnakú činnosť vykonávanú v tom istom čase, resp. za rovnaké výstupy viackrát. Za neoprávnené sa budú považovať výdavky v prípade identifikácie prekryvania sa pracovného času osoby pracujúcej na dvoch alebo viacerých projektoch (vrátane prípadu jedného projektu s viacerými pozíciami v rámci toho istého projektu alebo v prípade viacerých zmluvných vzťahov pre výkon práce pre projekt a mimo projektov) spolufinancovaných z prostriedkov EŠIF, resp. z iných programov EÚ alebo vnútroštátnych programov, resp. pri zistení vykonávania činnosti nefinancovanej z prostriedkov EŠIF. Výdavky, ktoré sa vzťahujú na tieto pracovné výkazy, budú vylúčené z financovania dotknutého projektu/projektov na úrovni príslušného dňa, pričom nie je podstatné, na základe akého zmluvného vzťahu osoba pracovala.

⁶² Pod pojmom pracovný pomer sa rozumie pracovný pomer založený pracovnou zmluvou, dohoda o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru a štátnozamestnanecký pomer.

⁶³ Uvedené nemá vplyv na povinnosť zamestnávateľa viesť evidenciu pracovného času podľa § 99 zákonníka práce

Oprávnené výdavky

- Celková cena práce (podľa § 130 ods. 5 zákonníka práce);
- Odmeny⁶⁴ (resp. prémie alebo rôzne variabilné zložky naviazané napr. na hospodárske výsledky prijímateľa) zamestnancov, ktorých osobné výdavky sú hradené z prostriedkov technickej pomoci;
- všetky náhrady mzdy, ktoré je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi podľa platnej legislatívy, ak nemá nárok na ich úhradu od príslušných orgánov (napríklad nemocenské dávky uhrádzané Sociálnou poisťovňou). Výška oprávnenej náhrady mzdy pri dočasnej pracovnej neschopnosti, OČR a návšteve lekára musí zodpovedať miere zapojenia zamestnanca do realizácie daného projektu;
- Výdavky týkajúce sa výkonu práce v rozsahu práce maximálne 12 hodín/deň⁶⁵ za všetky pracovné úväzky osoby kumulatívne u jedného zamestnávateľa (t.j. za všetky pracovné pomery, dohody mimo pracovného pomeru a štátnozamestnanecký pomer).

Neoprávnené výdavky

- Mzdové náklady zamestnancov, ktorí sa nepodieľajú na realizácii projektu;
- Pomerná časť osobných nákladov, ktorá nezodpovedá pracovnému vyťaženiu zamestnanca na danom projekte;
- Výdavky pri obchádzaní zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení (ďalej len „Zákonník práce“) v prípadoch, ak s jednou a tou istou osobou sa v období vymedzenom Zákonníkom práce⁶⁶ uzatvorí reťazenie pracovnoprávných vzťahov, napr. najskôr dohoda o vykonaní práce a po vyčerpaní stanoveného rozsahu pracovných hodín (350 hodín v kalendárnom roku) sa uzatvorí ďalší zmluvný vzťah napr. príkazná zmluva, alebo dohoda o pracovnej činnosti a pod., pričom vykonávaná činnosť stále javí znaky závislej práce;
- Odmeny⁶⁷ (resp. prémie alebo rôzne variabilné zložky naviazané napr. na hospodárske výsledky prijímateľa) zamestnancov, ktorých osobné výdavky nie sú hradené z prostriedkov technickej pomoci;
- Nemocenské dávky hradené zo strany Sociálnej poisťovne, keďže nie sú výdavkom prijímateľa;
- Výdavky týkajúce sa výkonu práce v rozsahu práce nad 12 hodín/deň⁶⁸ za všetky pracovné úväzky osoby kumulatívne u jedného zamestnávateľa (t.j. za všetky pracovné pomery, dohody mimo pracovného pomeru a štátnozamestnanecký pomer⁶⁹);
- Výdavky týkajúce sa činností na projekte vykonávaných počas prekážok v práci na strane zamestnanca (ak napr. zamestnanec nepracuje z dôvodu práceneschopnosti alebo ošetrovania člena rodiny, či navštívi lekára a súčasne v tom istom čase vykonáva aktivity na základe, napr. občianskeho zákonníka alebo zákonníka práce pre projekt, budú výdavky na tieto aktivity považované za neoprávnené).
- Ostatné výdavky na zamestnanca, ktoré nie sú pre zamestnávateľov povinné podľa osobitných právnych predpisov (napr. dary, benefity). V prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za sumu ostatných výdavkov na zamestnanca, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa;
- Výdavky na odstupné a odchodné z dôvodu, že medzi nimi a realizáciou projektu neexistuje príčinný vzťah. V prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za výdavky na odstupné a odchodné, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa;
- Tvorba sociálneho fondu, nakoľko jeho čerpanie nesúvisí s realizáciou projektu;

⁶⁴Ide o zložku mzdy v zmysle § 118 zákonníka práce. Uvedené sa aplikuje aj na obdobný pracovný vzťah (napr. zákon o štátnej službe).

⁶⁵Výnimkou je pracovná činnosť/výkon práce vyžadujúca nerovnomerné rozvrhnutie týždenného pracovného času.

⁶⁶V prípade dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (§§ 223 až 228a Zákonníka práce) ide o obdobie najviac 12 mesiacov.

⁶⁷Ide o zložku mzdy v zmysle § 118 zákonníka práce. Uvedené sa aplikuje aj na obdobný pracovný vzťah (napr. zákon o štátnej službe).

⁶⁸Výnimkou je ak osobitný predpis ustanovuje inak.

⁶⁹Týmto nie sú dotknuté záväzky zamestnávateľa voči zamestnancovi na základe uzatvorených pracovnoprávných vzťahov.

- Výdavky v prípade identifikácie prekrývania sa pracovného času osoby pracujúcej na dvoch alebo viacerých projektoch (vrátane prípadu jedného projektu s viacerými pozíciami v rámci toho istého projektu alebo v prípade viacerých zmluvných vzťahov pre výkon práce pre projekt a mimo projektov) spolufinancovaných z prostriedkov EŠIF, resp. z iných programov EÚ alebo vnútroštátnych programov, resp. pri zistení vykonávania činnosti nefinancovanej z prostriedkov EŠIF. Pracovné úväzky osôb pracujúcich na projekte sa nesmú prekrývať, nie je prípustné, aby bol zamestnanec platený za rovnakú činnosť vykonávanú v tom istom čase, resp. za rovnaké výstupy viackrát. Výdavky, ktoré sa vzťahujú na tieto pracovné výkazy budú vylúčené z financovania dotknutého projektu/projektov na úrovni príslušného dňa, pričom nie je podstatné, na základe akého zmluvného vzťahu osoba pracovala. Pri zistení prekrývania sa výdavkov v projekte je RO oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytnutí NFP;
- Osobné výdavky zamestnancov podieľajúcich sa na riadení projektu, ktorí nespĺňajú minimálne kvalifikačné požiadavky uvedené v tabuľke 2.

4.8.2 Cestovné náhrady

Cestovné náhrady sú oprávnené **pre projekty technickej pomoci**.

Výšku náhrad výdavkov vzniknutých v súvislosti s pracovnou cestou upravuje zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“). Cestovné náhrady sú oprávnenými výdavkami vo výške a za podmienok, ktoré stanovuje zákon o cestovných náhradách, Metodický pokyn CKO č. 6, táto príručka a príslušné smernice zamestnávateľa. Prijímateľ musí dodržať vlastné interné predpisy organizácie, ak stanovujú nižší cenový limit. V rámci IROP sem patria len **preukázané** výdavky na pracovné cesty.

Aby bolo možné považovať pracovné cesty a s nimi spojené cestovné náhrady za oprávnené výdavky, musia preukázateľne súvisieť s realizáciou projektu, musia byť pre dosiahnutie cieľov projektu nevyhnutné, musia byť vykonané osobami, ktoré sa na realizácii projektu podieľajú a zároveň spĺňať pravidlá hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, pričom oprávnenými sú ako domáce, tak i zahraničné cesty. Výdavky na pracovné cesty musia byť súčasťou schváleného rozpočtu projektu, zahrnuté v zmluve o NFP/Rozhodnutí o schválení ŽoNFP (ak prijímateľ a poskytovateľ je tá istá osoba) a v súlade s podmienkami výzva/vyzvania.

Pracovná cesta je čas od nástupu zamestnanca/osoby⁷⁰ na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko, vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty⁷¹. Zmluvné podmienky v prípade osôb, pracujúcich na dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovnej činnosti, alebo v obdobnom vzťahu, musia obsahovať osobitné ustanovenia o poskytovaní cestovných náhrad. Týmto však nie je dotknutá povinnosť zamestnávateľa zohľadňovať pri pracovnej ceste oprávnené záujmy zamestnanca a určiť napr. miesto začiatku, alebo konca pracovnej cesty v mieste jeho trvalého/prechodného pobytu.

Zahraničná pracovná cesta (ďalej aj „ZPC“) je čas pracovnej cesty v zahraničí, vrátane výkonu práce v zahraničí do skončenia tejto cesty. Za oprávnený výdavok nie je možné uznať cestovné v súvislosti s dochádzkou do zamestnania. Osoba zapojená v projekte na základe uzatvorenej dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru môže byť vyslaná na zahraničnú pracovnú cestu len ak to bolo zmluvne dohodnuté. ZPC sú oprávnené v odôvodnených prípadoch a za predpokladu, že boli schválené v žiadosti o NFP a sú zahrnuté v zmluve o NFP pri rešpektovaní pravidiel týkajúcich sa geografickej oprávnenosti vyplývajúcej zo všeobecného nariadenia ako aj nariadenia o ESF. Výdavky na ubytovanie v hoteli v zahraničí musia zodpovedať cenám, ktoré sú v danom mieste a čase obvyklé.

Ak zamestnancovi/osobe počas pracovnej cesty vznikli výdavky, za ktoré musel priamo zaplatiť, prijímateľ musí zdokladovať, že ich tomuto zamestnancovi/osobe skutočne vyplatil.

Oprávnenými výdavkami v rámci cestovných náhrad sú:

1. náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
2. náhrada preukázaných výdavkov na ubytovanie,

⁷⁰ V zmysle ustanovenia § 2 ods. 6 zákona č. 283/2002 o cestovných náhradách v z. n. p.

⁷¹ § 2 odsek 1 zákona č. 283/2002 o cestovných náhradách v z.n.p.

3. stravné⁷²,
4. náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov.

Neoprávneným výdavkom je suma vyplatená nad rámec nárokovateľnej výšky ustanovenej v zákone o cestovných náhradách, resp. ak ďalej nie je ustanovené inak.

Oprávnenými výdavkami sú preukázané **výdavky na dopravu** všetkými druhmi verejnej dopravy (vrátane výdavkov na letenky, mestskú hromadnú dopravu a diaľkovú verejnú hromadnú dopravu v 2. triede, miestenky, ležadlá alebo lôžka) a náhrady za použitie vlastného osobného motorového vozidla a služobných motorových vozidiel. Využitie jednotlivých tried osobnej dopravy (I. / II. trieda alebo ekonomická / obchodná trieda) a podmienky poskytovania cestovných náhrad za dopravu upravuje príslušná Smernica.

- **Použitie miestnej verejnej dopravy** (mestská a prímestská hromadná doprava) – náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi/osobe v preukázanej výške. Pri zakúpení časových cestovných lístkov pri využití verejnej hromadnej dopravy musí byť doložené, že nákup časového lístka je v rámci realizácie projektu lacnejší ako preplatenie jednotlivých cestovných lístkov.
- **Použitie lietadla** – pri použití lietadla je oprávneným výdavkom letenka a priamo súvisiace poplatky (napr. letiskové poplatky). V prípade tuzemských pracovných ciest musí prijímateľ preukázať, že využitie tohto spôsobu dopravy je hospodárnejšie a efektívnejšie ako využitie iného dopravného prostriedku.
- **Použitie súkromného motorového vozidla** – ak sa zamestnanec/osoba písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom, zamestnancovi patrí základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky.
- **Použitie služobného motorového vozidla** - ak zamestnanec/osoba použije na cestu cestné motorové vozidlo prijímateľa, oprávnené sú výdavky na nákup pohonných hmôt (podľa počtu odjazdených kilometrov uvedených v knihe jász a vo výúčtovaní pracovnej cesty) Použitie služobného motorového vozidla je pre realizáciu projektu nevyhnutné pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou) V prípade, že prijímateľ nepreukáže vyššie uvedené podmienky môže mu byť zo strany RO pri pracovných cestách priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.
- **Použitie taxi služby** – aby bol výdavok oprávnený, je potrebné preukázať, že použitie taxi služby je pre realizáciu projektu nevyhnutné pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou)⁷³. V prípade, že prijímateľ nepreukáže vyššie uvedené podmienky môže mu byť zo strany RO pri využití taxi služby priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.

Zamestnancovi / osobe vyslanej na pracovnú cestu patrí náhrada preukázaných **výdavkov za ubytovanie**. Výdavky na ubytovanie sú oprávnené maximálne do výšky finančných limitov na jednotkové výdavky na ubytovanie (nocľážne), ktoré sú stanovené pre územie SR, v členských štátoch EÚ a v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ. Tieto výdavky musia zároveň zohľadňovať obvyklé ceny v danom mieste a čase.

Prehľad finančných limitov cestovných náhrad za ubytovanie v jednotlivých členských štátoch EÚ vrátane Slovenska a v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, sú uvedené v [prílohe č. 2.b](#). Zároveň však prijímateľ musí dodržať vlastné interné predpisy organizácie, ak stanovujú nižší cenový limit pre výdavky za ubytovanie.

Zamestnancovi/osobe poslanému/vyslanej na pracovnú cestu patrí **stravné** za každý kalendárny deň pracovnej cesty za podmienok ustanovených zákonom o cestovných náhradách. Suma stravného je stanovená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni. Sadzby stravného pre tuzemskú pracovnú cestu upravuje

⁷²V prípade stravného poskytnutého dodávateľsky (na faktúru) RO stanovuje maximálnu výšku stravného v súlade so zásadou hospodárnosti, pričom ak má zamestnanec/osoba poslaná na pracovnú cestu zabezpečené stravné uvedeným spôsobom, nepatrí mu náhrada za stravné (v zmysle § 1 ods. 4 zákona o cestovných náhradách).

⁷³ V prípade, ak nie možné z časového hľadiska a dostupnosti verejnej dopravy použiť inú alternatívu považuje sa použitie taxi služby za oprávnené. Takýto prípad musí byť riadne odôvodniteľný.

aktuálne platné opatrenie k zákonu o cestovných náhradách (aktuálne platné Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o sumách stravného), ktoré je zverejnené na webovom sídle www.employment.gov.sk.

Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi/osobe patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty za podmienok ustanovených zákonom o cestovných náhradách stravné v eurách alebo v cudzej mene. Toto stravné je stanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky. Sadzby stravného počas zahraničnej pracovnej cesty upravuje aktuálne platné opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky k zákonu o cestovných náhradách (aktuálne platné [opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách](#)).

Zahraničné pracovné cesty sú oprávnené v odôvodnených prípadoch a za predpokladu, že boli schválené v žiadosti o NFP a sú zahrnuté v zmluve o NFP / Rozhodnutí o schválení ŽoNFP (ak prijímateľ a poskytovateľ je tá istá osoba) pri rešpektovaní pravidiel týkajúcich sa geografickej oprávnenosti vyplývajúcej zo všeobecného nariadenia.

V prípade **potrebných vedľajších výdavkov** ide o výdavky spojené s pracovnou cestou ako napr. parkovné, diaľničný poplatok⁷⁴, vstupenky na veľtrh, poplatky za úschovňu batožiny, konferenčné poplatky, miestne dane pri ubytovaní apod. Výdavky musia byť preukázané, inak ich RO/SO bude považovať za neoprávnené.

Vreckové poskytnuté na základe zákona o cestovných náhradách je neoprávneným výdavkom, pretože naň nevzniká právny nárok.

Výdavky na cestovné náhrady pre zahraničných expertov sú oprávnené max. do výšky ekvivalentu limitov cestovných náhrad v rámci tuzemských pracovných ciest.

4.9 Ostatné výdavky – externé služby (outsourcing)

Externé služby zahŕňajú rôzne položky podľa typu projektu, ku ktorému sa viažu. Vybrané služby musia prispievať k dosahovaniu cieľov projektu a byť pre jeho realizáciu nevyhnutné. Pri obstarávaní služieb dodávateľov je prijímateľ povinný postupovať v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, pokynmi uvedenými v Príručke pre žiadateľa/prijímateľa – časť VO a Systémom riadenia EŠIF.

Prijímateľ môže využívať služby dodávateľov v tých prípadoch a pre tie činnosti, keď nie je možné alebo efektívne tieto služby/činnosti zabezpečiť vlastnými kapacitami. Podmienkou zostáva, že tieto služby musia byť preukázateľne nevyhnutné pre realizáciu projektu.

Medzi **najčastejšie typy externých služieb**⁷⁵, ktoré je možné zaradiť pod oprávnené výdavky patria nasledujúce⁷⁶:

- a) **publikácie/manuály** – ak ide o nákup na zákazku vyvíjaných či vytváraných publikácií a manuálov (ako napr. manuály, príručky);
- b) **odborné služby/štúdie** – zahŕňajú napr. výdavky na spracovanie štúdie (napr. štúdie realizovateľnosti), analýzy, zberu dát, zabezpečenie prekladov a tlmočenia a ďalších čiastkových činností potrebných pre realizáciu projektu;

⁷⁴V prípade diaľničnej známky musí prijímateľ preukázať, že motorové vozidlo bolo počas celej pracovnej cesty využívané výlučne pre účely projektu a diaľničná známka bola nevyhnutná. Ak sa motorové vozidlo využívalo pre účely projektu len z časti, prijímateľ predloží výpočet pre úhradu zodpovedajúcej/oprávnenej časti.

⁷⁵ Prijímateľ rešpektuje podmienku zásady „hodnota za peniaze/value for money“. Uvedené služby je možné považovať za oprávnené v prípade, ak sú pre projekt nevyhnutné a využiteľné v rámci realizácie projektu, osoby podieľajúce sa na daných službách musia mať dostatočnú odbornosť a nesmú byť v pracovnoprávnom vzťahu s prijímateľom. RO si môže vyhradiť právo posúdenia vykonanej služby prostredníctvom nezávislého posudku.

⁷⁶ Ak v rámci dopytovo-orientovaného projektu je podporená financovaná tvorba dokumentu (napr. štúdia, analýza, školiaci materiál, publikácie, atď.) s cieľom jeho ďalšieho využitia v projekte a preukázateľne nie je v danom projekte využitý, sú výdavky vynaložené na takýto dokument neoprávnené. Vo všeobecnosti sú výdavky na dokumenty, ktoré sa nevyužívajú v danom projekte neoprávnené. Výnimku tvoria výdavky na dokumenty, pri ktorých vie RO po zrealizovaní projektu jednoznačne preukázať ich využitie resp. zdôvodniť potrebu ich realizácie, ako napr. výdavky na hodnotenie operačného programu a pod.

- c) výdavky na konferencie/kurzy/semináre⁷⁷ – zahŕňajú výdavky na organizáciu a zabezpečenie realizácie konferencií /seminárov alebo kurzov organizovaných pre účely projektu, do ktorých budú zapojené cieľové skupiny, hostujúci účastníci alebo širšia verejnosť. Tieto výdavky najčastejšie pokrývajú organizačné zabezpečenie, prenájom priestorov, prenájom techniky.
- pre prioritné osi 1, 2, 4 a 7 sú tieto výdavky neoprávnené;
 - pre prioritnú os 6 a 8 sú tieto výdavky oprávnené v rozsahu oprávnenosti výdavkov pre projekty technickej pomoci uvedeného v dokumente IROP, ak sú schválené v ŽoNFP.
- d) podpora účastníkov⁷⁸ (občerstvenie, strava) – ide o výdavky na zabezpečenie občerstvenia a stravy účastníkov podujatí na konferenciách/seminároch/poradách organizovaných v rámci projektu.
- pre prioritné osi 1, 2, 4 a 7 sú tieto výdavky neoprávnené;
 - pre prioritnú os 6 a 8 sú tieto výdavky oprávnené v rozsahu oprávnenosti výdavkov pre projekty technickej pomoci uvedeného v dokumente IROP, ak sú schválené v ŽoNFP.
- e) iné výdavky – napríklad znalecké posudky a ďalšie vyššie nešpecifikované služby ktoré priamo súvisia s realizáciou projektu a sú pre projekt nevyhnutné.

Uvedené služby sú oprávnené, ak je preukázané:

- ich nevyhnutnosť a využiteľnosť v rámci realizácie projektu,
- odbornosť osôb podieľajúcich sa na daných službách,
- zabezpečenie, že osoby podieľajúce sa na službách nie sú v pracovnoprávnom vzťahu s prijímateľom.

4.10 Finančné výdavky a poplatky

Všeobecnou podmienkou oprávnenosti finančných výdavkov a poplatkov je ich nevyhnutnosť a priama väzba na projekt, resp. požiadavka RO na ich vynaloženie v súvislosti s projektom. Táto podmienka sa vzťahuje aj na poistenie majetku a na správne a miestne poplatky, ako sú napr. výpis z obchodného registra, poplatky za zápis do katastra nehnuteľností, výpis z registra trestov, odvody, vydanie stavebného povolenia, notárske poplatky, za vyňatie pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, atď. Finančné výdavky a poplatky sú oprávnené len pre finančné nástroje a projekty technickej pomoci, ak to určuje príslušné vyzvanie.

Oprávnené výdavky

- a) správne a miestne poplatky s priamou väzbou na projekt;
- b) bankové poplatky za medzinárodné finančné transakcie;
- c) výdavky za zriadenie a vedenie účtu alebo účtov a za finančné transakcie na tomto účte;
- d) výdavky na bankové záruky alebo záruky poskytnuté inými finančnými inštitúciami v rozsahu stanovenom právnymi predpismi SR alebo právnymi predpismi EÚ, pričom oprávneným výdavkom je len výdavok, ktorý sa týka zriadenia tejto záruky alebo poplatku za vedenie záruky, nie však jej hodnoty;
- e) výdavky na poistenie majetku spolufinancovaného z NFP⁷⁹ (len ak sú v príslušnej výzve/vyzvaní uvedené ako oprávnené výdavky).

⁷⁷ V zmysle prílohy XII všeobecného nariadenia 1303/2013 (výdavky týkajúce sa mediálnych aktivít ako súčasť hlavných aktivít projektu, resp. mediálne aktivity implementované ako hlavné aktivity projektu, sú zahrnuté do priamych výdavkov projektu).

⁷⁸ Účastníkom sa rozumie fyzická osoba, ktorá sa zúčastní predmetného podujatia (môže ísť napr. o cieľovú skupinu, verejnosť, užívateľ).

⁷⁹ Ak by počas doby realizácie projektu došlo k poškodeniu majetku, je prijímateľ povinný uviesť majetok do pôvodného stavu. V prípade straty alebo odcudzenia je prijímateľ povinný bezodkladne zabezpečiť náhradu majetku tak, aby náhradný majetok spĺňal minimálne rovnaké parametre. Nahradenie majetku bude na náklady prijímateľa alebo uhradené z poistného plnenia. Nákup náhradného majetku musí byť preukázaný účtovným dokladom.

Neoprávnené výdavky

- a) správne a miestne poplatky, ktoré nemajú priamu väzbu na projekt, resp. ich neoprávnenosť bola stanovená RO;
- b) výdavky na právne služby prijímateľa voči RO (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska);
- c) sankčné poplatky, pokuty⁸⁰ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
- d) manká a škody;
- e) úroky z úverov a pôžičiek⁸¹;
- f) dary,
- g) poplatky, resp. iné výdavky prijímateľa (vrátane prípadných kurzových strát), ktoré vznikajú z dôvodu vedenia účtu na príjem NFP v zahraničí.

4.11 Daň z pridanej hodnoty a iné dane

V zmysle čl. 69 všeobecného nariadenia je daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) neoprávneným výdavkom, avšak postup zdaňovania daňou z pridanej hodnoty umožňuje, aby DPH za určitých okolností bola oprávneným výdavkom. **DPH nie je oprávneným výdavkom v prípade, že prijímateľ má nárok na jej odpočet na vstupe.** Nárok na odpočet je vymedzený zákonom o DPH.

Oprávnená DPH sa vzťahuje len k plneniam, ktoré sú považované za oprávnené. V prípade, ak je výdavok oprávnený iba čiastočne, daň z pridanej hodnoty vzťahujúca sa k tomuto výdavku je oprávneným výdavkom v rovnakom pomere.

Akokoľvek činnosť vykonávaná počas realizácie projektu, resp. po jeho ukončení súvisiaca s nadobudnutím/zhodnotením majetku z prostriedkov EŠIF, ktorá bude potenciálne generovať zdaniteľné príjmy zakladá prijímateľovi povinnosť odvádzať DPH, t.j. vznikne povinnosť prijímateľa uplatňovať voči daňovému úradu odpočet dane. V takomto prípade bude DPH (uhradená v rámci implementácie projektu ako oprávnený výdavok) spätne za obdobie realizácie projektu považovaná za neoprávnenú v rozsahu aktivít, z ktorých plynú zdaniteľné príjmy.

Iné dane sú vo všeobecnosti neoprávneným výdavkom. Za neoprávnené výdavky sú považované predovšetkým priame dane (daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.). Výnimku tvoria daň z príjmu fyzických osôb, ktorá je súčasťou hrubej mzdy, resp. odmeny za vykonanú prácu a je oprávneným výdavkom v rámci osobných výdavkov a daň za ubytovanie, ktorá je oprávneným výdavkom v rámci cestovných náhrad.

4.12 Informovanie a komunikácia

Ide o výdavky na zabezpečenie informovania a komunikácie o podpore získanej z EŠIF na spolufinancovanie projektu. V prípade týchto výdavkov prijímateľ postupuje podľa **Manuálu pre informovanie a komunikáciu**, ktorý je prílohou č. 5 Metodického pokynu CKO č. 16 pre informovanie a komunikáciu EŠIF⁸², resp. podľa pokynov RO IROP. Pri ich obstarávaní žiadateľ / prijímateľ postupuje podľa Príručky pre žiadateľa/prijímateľa – časť VO.

Výdavky na informovanie a komunikáciu tvoria **dočasné pútače značnej veľkosti** (ďalej aj „dočasné pútače“), **stále (pamätané) tabule alebo pútače značnej veľkosti** (ďalej aj „stále tabule“), **plagáty a drobné propagačné predmety** – ich technické vlastnosti a spôsob použitia sú uvedené v Manuáli pre informovanie a komunikáciu. Dočasné pútače, stále tabule a plagáty sú v závislosti od charakteru a veľkosti projektu povinnými nástrojmi

⁸⁰Takýmito výdavkami sú napr. pokuty (napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“) a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

⁸¹Týmto nie je dotknuté ustanovenie čl. 69 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia.

⁸²MP CKO č. 16 je zverejnený na <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/metodicke-pokyny-cko/>.

informovania a komunikácie bez ohľadu na to, či sú / nie sú financované z projektu⁸³. Podrobnosti o použití jednotlivých nástrojov sú uvedené v Manuáli pre informovanie a komunikáciu.

Výdavky na publicitu projektu žiadateľ zaradí do podporných aktivít projektu a vykoná pre túto aktivitu samostatné obstarávanie v zmysle Príručky pre žiadateľa, resp. prijímateľa, ktoré bude nezávislé od obstarávania hlavných aktivít projektu.

Žiadateľ predloží ako podklad k ŽoNFP opis vecného a cenového rozsahu výdavkov na informovanie a publicitu, spôsob obstarania a spôsob stanovenia ceny (napr. formou cenovej ponuky min. od troch dodávateľov alebo ceny min. z troch cenníkov resp. ponúk z internetu, alebo v prípade zrealizovaného verejného obstarávania zmluvou s dodávateľom alebo objednávkou).

Limity pre dočasné pútače, stále tabule a plagáty sú uvedené v [prílohe č. 2.b⁸⁴](#).

4.13 Rezerva na nepredvídané výdavky

Rezerva na nepredvídané výdavky je oprávnená **len pre projekty prioritných osí 1, 2, 4 a 7 a len ak to umožňuje príslušná výzva**.

Rezerva na nepredvídané výdavky je osobitným typom priamych výdavkov, ktorá slúži ako rezerva na prípadné zvýšenia cien stavebných prác a služieb do konca realizácie projektu k uvedeným reálnym (aktuálnym) jednotkovým cenám v ŽoNFP, prípadne na iné nepredpokladané zmeny, ktoré môžu vzniknúť počas realizácie projektu. Uplatnenie rezervy na nepredvídané výdavky je možné len v prípade, ak je takáto rezerva uvedená v ŽoNFP. Uplatnenie rezervy sa realizuje prostredníctvom konkrétnej skupiny oprávnených výdavkov, na ktoré má byť rezerva použitá a ktorá musí spĺňať všeobecné podmienky oprávnenosti podľa [kapitoly 2](#) a pravidiel oprávnenosti pre dodatočné výdavky podľa tejto kapitoly.

Limity pre rezervu na nepredvídané výdavky sú uvedené v [prílohe č. 2.b](#).

Dodatočné (nepredvídané) výdavky sú výdavky, ktoré **neboli predmetom súťaže verejného obstarávania a ani neboli zahrnuté do pôvodnej zmluvy so zhotoviteľom/dodávateľom** (v prípade prác sa okrem doplnenia nových položiek do pôvodnej zmluvy za dodatočný výdavok považuje aj navýšenie množstva pôvodnej položky). **RO neodporúča, aby rezerva na nepredvídané výdavky bola súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom**. V prípade, ak rezerva na nepredvídané výdavky je súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom, táto rezerva musí byť uvedená v rozpočte projektu v skupine výdavkov 930 Rezerva na nepredvídané výdavky.

Ustanovenia tejto kapitoly platia v princípe rovnako pre stavebné práce a služby stavebného dozoru resp. pre iné typy zmlúv. V prípade všetkých dodatočných výdavkov je potrebné dokladovať hospodárnosť vynaložených výdavkov t.j. podrobný popis ako bol stanovený rozsah a cena dodatočných prác.

Dodatočné výdavky sú výdavky prijímateľa, ktoré vynaložil za dodatočné stavebné práce/služby a ktoré predkladá v rámci ŽoP.

V súvislosti s dodatočnými výdavkami sú oprávnenými dodatočnými výdavkami:

- a) **Dodatočné výdavky za stavebné práce (tzv. navyše práce)** – stavebné práce, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve o dielo, (napr. v projektovej dokumentácii resp. vo výkaze výmer v prípade FIDIC Red Book), pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu vykonania dodatočného archeologického prieskumu).
- b) **Dodatočné výdavky za výkon činnosti stavebného dozoru** – činnosti stavebného dozoru, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve na výkon činnosti stavebného dozoru, pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich poskytnutie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu predĺženia lehoty výstavby);

⁸³ Ďalším povinným nástrojom informovania a komunikácie je zverejnenie krátkeho opisu projektu, jeho cieľov a výsledkov a zdôraznenia finančnej podpory zo zdrojov EÚ na webovej stránke prijímateľa, ak takáto stránka existuje.

⁸⁴ Táto suma zahŕňa všetky celkové náklady súvisiace s obstarávaním ,t.j. náklady na výrobu, prepravu, inštaláciu atď.

Prijímateľ je v prípade dodatočných výdavkov povinný postupovať v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (t.j. najmä v súlade s § 58 – priame rokovacie konanie), resp. v súlade so zákonom 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (t. j. najmä v súlade s § 98 – priame rokovacie konanie) a dodržiavať postupy uvedené v tejto príručke.

Zároveň je prijímateľ povinný postupovať najmä v súlade s:

- ustanoveniami Zmluvy o poskytnutí NFP vrátane jej príloh;
- ustanoveniami Zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom;
- všeobecnými kritériami oprávnenosti definovanými v Systéme riadenia EŠIF;
- postupmi a pravidlami stanovenými v riadiacich dokumentoch RO IROP najmä v Príručke pre žiadateľa a v Príručke pre prijímateľa;
- metodickými pokynmi CKO vzťahujúcim sa k oprávnenosti výdavkov.

Ak v súvislosti s implementáciou projektu dôjde k dodatočným výdavkom, ktoré si prijímateľ nárokuje z IROP, prijímateľ je povinný predložiť RO/SO všetky dokumenty a doklady, ktoré súvisia s týmito zmenami, a to najneskôr pri predložení prvej žiadosti o platbu týkajúcej sa týchto dodatočných výdavkov. RO/SO v rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly ŽoP posudzuje oprávnenosť výdavkov, ktoré si prijímateľ nárokuje v súvislosti so zmenami (dodatočnými stavebnými prácami/službami).

RO/SO posudzuje každý prípad dodatočného výdavku (ďalej aj ako „DV“) **individuálne** na základe konkrétnych skutočností a okolností uvedených v príslušnej dokumentácii:

- RO/SO posudzuje oprávnenosť dodatočných výdavkov najmä z hľadiska nepredvídateľnosti⁸⁵, jeho nevyhnutnosti pre realizáciu aktivít projektu a priamej väzby na aktivity projektu, minimalizácie DV pri rešpektovaní cieľov projektu a maximalizácie pomeru medzi vstupom a výstupom projektu;
- RO/SO pri posudzovaní oprávnenosti zmien posúdi, či DV boli vynaložené účelne a hospodárne, a či spĺňajú všetky podmienky oprávnenosti definované v tejto časti príručky;
- schválená zmena realizácie projektu, ktorá má za následok zníženie výdavkov, neoprávňuje prijímateľa akýmkoľvek spôsobom zvyšovať iné výdavky na realizáciu daného projektu;
- výdavky, ktoré nebudú spĺňať podmienky oprávnenosti, budú považované zo strany RO/SO ako neoprávnené na financovanie zo zdrojov EÚ a ŠR v rámci IROP;
- prijímateľovi budú preplatené iba oprávnené DV a to maximálne do výšky oprávnených výdavkov uvedených v Rozhodnutí o schválení žiadosti o NFP;
- v prípade akýchkoľvek pochybností je RO/SO oprávnený vykonať finančnú kontrolu na mieste.

Ak RO/SO schválil ŽoNFP, súčasťou ktorej bola rezerva⁸⁶ na nepredvídané výdavky (nad rámec zmluvy o dielo medzi prijímateľom a zhotoviteľom / dodávateľom), prijímateľ je v prípade čerpania výdavkov z rezervy povinný postupovať v zmysle podmienok schválených v ŽoNFP pre použitie rezervy a uvádzať túto skutočnosť v rámci ŽoP tak, aby RO/SO mohol identifikovať čerpanie výdavkov z rezervy. Výdavky z rezervy na nepredvídateľné výdavky sú oprávnené až po schválení zmeny na strane RO/SO.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade dodatočných výdavkov týkajúcich sa stavebných prác

V prípade akýchkoľvek zmien stavebných prác je prijímateľ povinný vykonať kontrolu nevyhnutnosti a nepredvídateľnosti⁸⁷ každej takejto zmeny, ktorá je potrebná z hľadiska posúdenia oprávnenosti týchto zmien na úrovni RO/SO. Zároveň je prijímateľ povinný pri každej zmene (najneskôr pri predkladaní prvej ŽoP, v ktorej sú tieto naviac práce zahrnuté) predložiť RO/SO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti

⁸⁵ Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

⁸⁶ V prípade, ak má zhotoviteľ v ZoD alebo v zmluve o poskytnutí NFP uvedenú položku „rezerva“, neznamená to, že výdavky čerpané z tejto položky sú automaticky oprávnené

⁸⁷ V zmysle § 58 písm. i) zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

využitia rezervy. V prípade vyzvania RO/SO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade DV týkajúcich sa služieb stavebného dozoru

V prípade akýchkoľvek zmien služieb stavebného dozoru je prijímateľ povinný predložiť RO/SO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO/SO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Upozornenie: Prijímateľ je povinný v procese prípravy projektov realizovať také opatrenia, ktorými bude predchádzať predvídateľným dodatočným výdavkom.

Neoprávnené dodatočné výdavky

Všeobecne sa za neoprávnené výdavky budú považovať dodatočné práce, ktoré vznikli na základe:

- a) predvídateľných skutočností v čase pred začatím procesu verejného obstarávania⁸⁸,
- b) nepresností v projektovej dokumentácii alebo vo výkaze výmer, ktoré boli predvídateľné, napr.:
 - vo výkresovej časti je práca uvedená, ale chýba v rozpočte/vo výkaze výmer → vzniká nová položka,
 - nepresnosť/chyba v rozpočte/vo výkaze výmer (preklep, prepísané), napr. namiesto 1 km je uvedený 1 m → chyba 1000 %,
 - nepresnosti v množstvách jednotlivých položiek v rozpočte/vo výkaze výmer a odhadované množstvá výkazu výmer (odchýlky v množstvách),
- c) dodatočné požiadavky samosprávy (mestá, obce), fyzických a právnických osôb, ktoré boli vznesené až počas realizácie stavby (nové stavby a úpravy objektov, komunikácií, chodníkov, zastrešenie lávok, predĺženie podchodov a pod.),
- d) odmena za zlepšovací návrh v zmysle FIDIC,
- e) položky ocenené dočasnou jednotkovou cenou/sadzbou alebo predbežnou sumou,
- f) rekonštrukcie majetku prijímateľa, ktorý priamo nesúvisí s cieľmi a aktivitami projektu.

⁸⁸ Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

5 HOSPODÁRNOSŤ VÝDAVKOV

Hospodárnosť - vynaloženie verejných financií na vykonanie činností alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.

Žiadateľ / prijímateľ je povinný pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj NFP, zachovávať zásadu hospodárnosti, a preto bude RO/SO v jednotlivých oblastiach implementácie projektu posudzovať, či navrhnuté výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti⁸⁹ a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase.

Východiskom pre posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov IROP z pohľadu ich hospodárnosti je **Metodický pokyn CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov na programové obdobie 2014 - 2020**, ktorý formuluje základné pravidlá a postupy pre proces posudzovania zásady hospodárnosti výdavkov projektu, resp. ŽoNFP.

Nastavenie podmienok vzťahujúcich sa na hospodárnosť výdavkov projektov IROP vychádza zo snahy RO IROP zabezpečiť efektívny spôsob preukazovania (zo strany žiadateľa / prijímateľa) a overovania (zo strany RO) hospodárnosti výdavkov projektu prostredníctvom využitia finančných limitov dôrazom na dodržiavanie zásady „hodnota za peniaze/value for money“.

RO/SO bude posudzovať oprávnenosť výdavkov projektu (ŽoNFP) z hľadiska hospodárnosti primárne v nasledujúcich procesných fázach implementácie:

- a) konanie o ŽoNFP,
- b) verejné obstarávanie a obstarávanie, na ktoré sa nevzťahuje pôsobnosť zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- c) priebeh realizácie projektu - administratívna finančná kontrola žiadosti o platbu (prípadne zmenové konanie) alebo finančná kontrola na mieste.

Každá z vyššie uvedených procesných fáz má špecifické zameranie, rozsah, účel a časové začlenenie do implementačného procesu. Z uvedeného vyplýva, že aj rozsah a zameranie posúdenia zásady hospodárnosti je pre jednotlivé fázy diferencované.

Žiadateľ/prijímateľ v zmysle osobitných predpisov pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj nenávratný finančný príspevok, zachováva zásadu hospodárnosti⁹⁰. Žiadateľ / prijímateľ sa nezbavuje výlučnej a konečnej zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti úkonom RO/SO uskutočneným v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie, ktorým neidentifikoval porušenie zásady hospodárnosti. RO/SO je oprávnený aj na základe nových, resp. opakovaných úkonov (najmä v prípadoch, ak RO/SO identifikuje nové skutočnosti, ktoré neboli posúdené v čase pôvodnej kontroly hospodárnosti alebo v prípadoch dodatočného uistenia sa o správnosti výsledku pôvodnej kontroly hospodárnosti) uskutočnených v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie uplatniť voči prijímateľovi sankcie za nedodržanie zásady hospodárnosti.

RO/SO pri posudzovaní hospodárnosti využíva tzv. **pomocné nástroje**. Pomocné nástroje predstavujú prostriedky, resp. opatrenia, ktoré pomáhajú získať primerané uistenie o tom, že výdavky na realizované projekty (resp. výdavky uvádzané v ŽoNFP) sú vynaložené hospodárne. Medzi pomocné nástroje používané v rámci implementácie IROP patria najmä:

- finančné a percentuálne limity ([príloha č.2.b](#)),
- benchmarky,

⁸⁹ Na úrovni projektu sa hospodárnosťou rozumie minimalizácia výdavkov nevyhnutých na realizáciu projektu pri rešpektovaní cieľov projektu.

⁹⁰ Pojem hospodárnosť je potrebné aplikovať v zmysle § 2 písm. l) zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj článku 30 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, EURATOM) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.

- znalecký alebo odborný posudok⁹¹,
- zrealizované verejné obstarávanie,
- prieskum trhu,
- štátna expertíza⁹²,
- podklady vypracované autorizovanou osobou.

RO/SO je oprávnený sa pri posudzovaní hospodárnosti výdavkov spoliehať aj na odbornosť, skúsenosti a znalosti svojich zamestnancov a odborných hodnotiteľov.

Finančné a percentuálne limity

V prípade výdavkov / skupín výdavkov, pre ktoré sú stanovené finančné / percentuálne limity, sú výdavky oprávnené iba do výšky stanoveného limitu. Akékoľvek prekročenie stanovených limitov bude považované za **neoprávnené**.

Limitovanie oprávnenej výšky výdavkov sa používajú v nasledovných prípadoch:

- a) stanovenie **finančných limitov na úrovni jednotkových výdavkov** (napr. finančný limit na hrubú hodinovú mzdu, na dodanie a inštaláciu veľkoplošnej reklamnej tabule, atď.);
- b) stanovenie percentuálnych limitov pre skupinu výdavkov (napr. percentuálny limit na výšku nepriamych výdavkov projektu s ohľadom na priame výdavky projektu, na rezervu na nepredvídané výdavky, atď.)⁹³.

Dodržaním stanoveného finančného limitu pre jednotkový výdavok sa tento považuje za hospodárny. Uvedené sa **nevzťahuje** na percentuálne limity stanovené pre jednotlivé skupiny výdavkov, ktorých primárnym cieľom je obmedzenie výšky (podielu) určitých špecifických typov / skupín výdavkov a nie preukázanie hospodárnosti výdavku.

Prehľad stanovených finančných / percentuálnych limitov pre vybrané výdavky / skupiny výdavkov je uvedený v [prílohe č. 2.b](#). Stanovené konkrétne hodnoty finančných limitov môžu byť aktualizované v závislosti od vývoja trhových cien.

Benchmarky

Benchmark (t.j. **smerný ukazovateľ mernej investičnej náročnosti**) je jedným z nástrojov na overenie hospodárnosti výdavkov, ktorý spočíva v porovnaní plánovanej hodnoty benchmarku na úrovni projektu s referenčnou hodnotou benchmarku stanovenou na optimálnej resp. prijateľnej úrovni.

Hodnota benchmarku projektu sa počíta ako **pomer výšky celkových oprávnených výdavkov na hlavné aktivity projektu k cieľovej hodnote príslušného merateľného ukazovateľa projektu**⁹⁴.

V prípade výdavkov, pri ktorých nie je stanovený benchmark (nie je možné všeobecne stanoviť technické riešenie predmetnej aktivity), bude hospodárnosť a efektívnosť výdavkov posúdená v konaní o ŽoNFP prostredníctvom iných pomocných nástrojov uvedených v tejto kapitole⁹⁵. Jednotlivé vstupy do výpočtu benchmarku musia byť v súlade s relevantnými údajmi uvedenými v ŽoNFP vrátane jej príloh.

Pri posudzovaní hodnoty benchmarku sa berie do úvahy výška výdavkov hlavných aktivít projektu po ich prípadnom znížení v procese schvaľovania projektu z dôvodu identifikácie vecne neoprávnených, neúčelných alebo nehospodárnych výdavkov.

91 V zmysle zákona č. 382/2004 Z. z. úkonmi znaleckej činnosti sú najmä znalecký posudok a jeho doplnenie, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie.

92 V zmysle zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov sa vypracováva štátna expertíza, resp. protokol o vykonaní štátnej expertízy.

93 V niektorých prípadoch sú percentuálne limity stanovené nie len pre skupiny výdavkov, ale aj jednotkové výdavky (napr. nákup pozemkov, stavebný dozor, iné).

94 Podrobnosti určuje príslušná výzva..

95 Uvedené nevylučuje posúdenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov v procese realizácie projektu a finančnej kontroly verejného obstarávania a obstarávania nespádajúceho pod pravidlá verejného obstarávania.

V prípade prekročenia stanovených benchmarkov, alebo prekročenia stanovených finančných limitov budú výdavky nad referenčnú hodnotu benchmarku, alebo výdavky nad stanovený limit posúdené ako neoprávnené.

V prípade identifikácie neoprávnených výdavkov projektu z dôvodu vecnej neoprávnenosti alebo neúčelnosti Poskytovateľ v procese odborného hodnotenia zníži výšku celkových oprávnených výdavkov projektu o identifikované neoprávnené výdavky, ktoré nebudú z IROP financované. V prípade, ak Poskytovateľ identifikuje **viac ako 30 %⁹⁶** finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu ako vecne neoprávnených a/alebo neúčelných, bude to vyhodnotené ako nesplnenie hodnotiaceho kritéria Vecná oprávnenosť výdavkov projektu – obsahová oprávnenosť, účelnosť a účinnosť, v dôsledku čoho bude projekt neschválený.

Znalecký alebo odborný posudok

Znaleckým alebo odborným posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“) alebo odborným posudkom vypracovaným odborníkom⁹⁷ v príslušnej oblasti, prípadne štátnou expertízou podľa zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov⁹⁸ žiadateľ preukazuje hospodárnosť výdavkov na nákup nehnuteľností (stavby, pozemky) a hnuťelného majetku.

Výdavky na nákup nehnuteľností stanovené v rozpočte ŽoNFP, ktoré budú vyššie ako je cena nehnuteľnosti stanovená znaleckým alebo odborným posudkom, budú považované za neoprávnené (ak nie je v tejto príručke uvedené inak). RO/SO v takom prípade zníži oprávnené výdavky projektu o časť výdavkov, ktoré boli identifikované ako neoprávnené z dôvodu prekročenia ceny nehnuteľnosti stanovenej znaleckým posudkom. Zároveň musia byť dodržané limity na nákup nehnuteľností uvedené v príslušnej výzve na predkladanie ŽoNFP.

Znaleckým alebo odborným posudkom vyhotoveným podľa zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je možné zo strany žiadateľa preukázať hospodárnosť výdavkov na obstaranie hnuťelného majetku (napr. špeciálne zariadenia) v prípade, keď nebolo objektívne možné (na základe čestného vyhlásenia žiadateľa) vykonať riadny prieskum trhu.

Znalecký alebo odborný posudok musí byť vypracovaný tak, aby bol preskúmateľný. To znamená, že musí byť vypracovaný v rozsahu, ktorý umožní preskúmať závery z neho vyplývajúce, vrátane preskúmania spôsobu, akým osoba vykonávajúca overenie hospodárnosti výdavkov dospela k stanoveniu výslednej ceny alebo potrebnosti a vhodnosti obstaraného množstva vzhľadom k reálnym potrebám projektu. Uvedie sa cena, ktorú možno považovať za primeranú, vyjadrená absolútnym číslom alebo intervalom, ktorého horná hranica predstavuje maximálnu hranicu po zohľadnení všetkých osobitostí a iných špecifik súvisiacich s dodávkou posudzovaného predmetu na úrovni zákazky/logického celku.

Odborný posudok⁹⁹ musí obsahovať¹⁰⁰:

- identifikáciu aktivít alebo predmetu zákazky, ktorý je predmetom overenia hospodárnosti¹⁰¹ spolu s identifikáciou kódu a názvu projektu, ku ktorému sa vzťahuje,
- zoznam podkladov, ktoré boli osobe vykonávajúcej overenie hospodárnosti výdavkov poskytnuté zo strany zadávateľa,
- identifikáciu zdrojov, ktoré boli použité pre stanovenie ceny, ktorá je primeraná – podstatné zdroje môžu byť k posudku priložené ako príloha, na ktoré bude posudok len odkazovať, pričom v prípade, ak bol

⁹⁶ Resp. iný percentuálny pomer stanovený v príslušnom hodnotiacom kritériu k danému špecifickému cieľu.

⁹⁷ Osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť a skúsenosti v príslušnej oblasti, pričom musí preukázať RO odbornú spôsobilosť a skúsenosti v príslušnej oblasti.

⁹⁸ V prípade stavebných prác, kedy stavba podlieha povinnosti spracovania štátnej expertízy/protokolu, sa za overenie hospodárnosti považuje predloženie okrem štátnej expertízy aj rozpočet stavby vypracovaný autorizovanou osobou podľa zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov. V prípade rozdielov v ohodnotení sa prednostne berie do úvahy rozpočet stavby vypracovaný autorizovanou osobou.

⁹⁹ Odborný posudok sa nemôže zamieňať za odborné hodnotenie vykonané odborným hodnotiteľom.

¹⁰⁰ Pre úkon znalca náležitosti upravuje zákon č. 382/2004 Z. z. a vykonávací vyhláška č. 228/2018 Z. z. Náležitosti štátnej expertízy vymedzuje zákon č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach.

¹⁰¹ Hospodárnosť sa posudzuje v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z.

- odborný posudok vypracovaný znalcom, znaleckým ústavom alebo znaleckou organizáciou s využitím odborného odhadu, sa identifikácia zdrojov podľa tohto bodu osobitne neuvádza,
- stručný popis postupu zisťovania ceny,
- cena ktorá je primeraná¹⁰² v danom mieste a čase, a je vyjadrená absolútnym číslom, alebo intervalom,
- odôvodnenie výšky určenej ceny, ktorá je primeraná, s osobitným dôrazom na vplyv osobitostí súvisiacich s posudzovaným tovarom/službou/prácou na výšku ceny (aplikuje sa len v prípade, ak nastal výrazný časový rozdiel medzi napr. VO a obdobím, kedy odborník spracováva posudok),
- identifikáciu osoby, ktorá vypracovala znalecký/odborný posudok vrátane podpisu a dátumu vyhotovenia posudku.

Zrealizované verejné obstarávanie

Vo všeobecnosti platí, že v prípade výdavkov spadajúcich pod pravidlá verejného obstarávania, sú na financovanie oprávnené výdavky do výšky, ktorá bola stanovená verejným obstarávaním.

V prípade, ak žiadateľ ukončil proces VO pred predložením ŽoNFP, je oprávnený preukázať hospodárnosť predmetných výdavkov na základe výsledku zrealizovaného VO. V takom prípade žiadateľ stanoví v rozpočte ŽoNFP výšku oprávnených výdavkov v zmysle ukončeného verejného obstarávania podľa zákona o VO. Žiadateľom predkladaná dokumentácia k ŽoNFP v prípade použitia ukončeného VO/obstarávania musí spĺňať podmienky uvedené v prílohe č.4 metodického pokynu CKO č.18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov. Ak žiadateľom predkladaná dokumentácia k ukončenému VO/obstarávaniu spĺňa podmienky uvedené v prílohe č.4 metodického pokynu CKO č.18, je považovaná za relevantný postup overenia hospodárnosti výdavkov. Ak predložená dokumentácia k ukončenému VO alebo obstarávaniu nespĺňa podmienky podľa prílohy č. 4 metodického pokynu CKO č.18, v takomto prípade ukončené VO/obstarávanie nemôže byť relevantným nástrojom na overenie resp. preukázanie hospodárnosti a RO/SO vykoná vlastný prieskum trhu alebo použije iný relevantný postup na overenie hospodárnosti.

Týmto nie je dotknutá povinnosť dodržania stanovených finančných limitov.

Prieskum trhu¹⁰³

Prieskum trhu predstavuje pomocný nástroj na overovanie hospodárnosti výdavkov najmä v prípade výdavkov, pre ktoré nie sú stanovené finančné limity a zároveň žiadateľ nepreukazuje hospodárnosť výdavkov prostredníctvom štátnej expertízy, zrealizovaného VO, znaleckým alebo odborným posudkom.

Žiadateľ vykoná prieskum trhu vyžiadaním **minimálne 3 ponúk** od rôznych potenciálnych dodávateľov na predmet zákazky tovaru, práce alebo služby s cieľom zistenia aktuálnych cenových úrovní. Potenciálni dodávatelia oslovení v rámci prieskumu trhu musia byť spôsobilí dodať tovar, práce alebo služby, ktoré sú predmetom prieskumu trhu. Ponuky od potenciálnych dodávateľov nesmú byť staršie ako 6 mesiacov ku dňu realizácie prieskumu trhu. Ak ceny tovarov, stavebných prác alebo služieb nezaznamenali na trhu zmenu, je možné pre účely prieskumu trhu použiť aj ponuky staršie ako 6 mesiacov (zdôvodnenie tejto skutočnosti musí byť súčasťou dokumentácie k prieskumu trhu).

RO/SO je oprávnený v prípade, že na úrovni žiadateľa nie je možné získať resp. identifikovať minimálne 3 ponuky od potenciálnych dodávateľov, akceptovať aj nižší počet ponúk. V takomto prípade RO/SO overí opodstatnenosť zdôvodnenia nižšieho ako požadovaného počtu oslovených potenciálnych dodávateľov zo strany žiadateľa.

RO/SO je zároveň oprávnený v rámci vyzvania požadovať nižší počet ponúk od potenciálnych dodávateľov (najmä v prípade objektívnych skutočností vyplývajúcich zo špecifik typov oprávnených aktivít a žiadateľov).

V prípade, že daný výdavok spadá pod tovar/službu/prácu, ktorá je v zmysle § 9b zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, resp. § 2 ods. 5, písm. o) a ods. 6, ods. 7 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 438/2015 Z. z. bežne dostupná na trhu, prieskum trhu môže žiadateľ vykonať aj na základe údajov zverejnených na elektronickom trhovisku (www.eks.sk). V tomto prípade identifikuje minimálne 3 rovnaké alebo porovnateľné zákazky (s ohľadom na predmet zákazky), ktorých priemerná hodnota bude

¹⁰² Neprimeraná cena vyplýva z § 12 ods. 1 až 3 zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

¹⁰³ Ustanovenia o prieskume trhu pre VO týmto nie sú dotknuté

preukazovať hospodárnosť výdavku požadovaného žiadateľom. Žiadateľ je oprávnený vykonať prieskum trhu aj identifikáciou minimálne 3 zmlúv, zverejnených v Centrálnom registri zmlúv (CRZ), na webovom sídle povinnej osoby alebo v Obchodnom vestníku (identifikácia zverejnených zmlúv musí obsahovať rovnaký, resp. porovnateľný predmet zmluvy). V prípadoch, ak je overená hospodárnosť na základe zmlúv, ktoré boli výsledkom postupu s využitím elektronického trhoviska alebo na základe zmlúv zverejnených v CRZ, zmluvy musia byť stále platné ku dňu realizácie prieskumu trhu alebo nie staršie ako 6 mesiacov ku dňu realizácie prieskumu trhu

Výstupné informácie o vykonanom prieskume trhu žiadateľ zaznamená v zázname o vykonaní prieskumu trhu, v ktorom vyhodnotí výsledky prieskumu trhu z hľadiska požiadaviek uvedených vo výzve.

RO/SO je oprávnený overiť výšku nárokováných výdavkov na základe žiadateľom/prijímateľom vykonaného prieskumu trhu, prostredníctvom vykonania svojho vlastného prieskumu trhu. V prípade, ak výška nárokováných výdavkov prevyšuje ceny identifikované RO/SO na základe ním vykonaného prieskumu trhu, RO/SO bude považovať tieto výdavky za nehospodárne, a maximálnou výškou oprávnených výdavkov jednotkových cien žiadateľa/ prijímateľa bude výška oprávnených výdavkov stanovená RO/SO na základe ním vykonaného prieskumu trhu.

Ak je to relevantné, osobitné podmienky pre vykonanie prieskumu trhu budú stanovené vo výzve/vyzvaní.

Ustanovenia o prieskume trhu **nie sú relevantné pre projekty technickej pomoci zamerané na refundáciu miezd.**

Štátna expertíza

V prípade, že VO ešte nebolo pre jednotlivé aktivity ukončené, postupuje RO pri hodnotení hospodárnosti nasledovne:

RO pri hodnotení hospodárnosti investičných nákladov vychádza zo záverov štátnej expertízy, ktorá sa v zmysle zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov vykonáva na každú verejnú prácu s celkovou cenou vyššou ako 20 mil. € (cena je vrátane DPH). Ak ide o verejnú prácu v zmysle zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov, ktorej navrhovaná cena je vyššia ako 5 mil. € (cena je vrátane DPH), RO vychádza zo záverov stavebného zámeru verejnej práce.

Expertízou sa stanovujú maximálne výdavky na skupinovú položku projektu.

Podklady vypracované autorizovanou osobou

V prípade stavieb je možné pre účely hospodárnosti výdavkov v ŽoNFP vychádzať aj z rozpočtu projektu vypracovaného autorizovanou osobou podľa zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.